

PEDAGÓGUSOK LAPJA

LXVI ÉVFOLYAM
A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETE HÍRLAPJA ÉS HÍRLEVELE
2010. FEBRUÁR 10.
ALAPÍTVÁ: 1945-BEN

2.

A HÓ FOGSÁGÁBAN

Nagy napok sorjázta a februári naptárban, a magyar kultúráé, a köztársaságé, vagy épp a holokausz emléknapija. Szép szóba csomagolt, nemes gondolatok megfogalmazására adtak volna lehetőséget, ám annak, hogy most mégsem ezeket vetem papírra, nagyon is hétköznapi oka van: a hó. No, nem a szépségéről, a téli sportolás örömeiről szándékozom írni, még csak nem is arról a klímaváltozásos rémképeket felvillantó tényről, hogy száz éve nem esett ennyi Magyarországon, hanem arról, ahogy mi, emberek a fehér pihék okozta rendkívüli helyzethez viszonyultunk. Ha egy szóban kellene megfogalmaznom, mi rendítette meg, akkor csak annyit mondanék: a közöny.

Nagy havak – még, ha nem is akkorák, mint a mostani –, sokszor voltak ebben a Kárpát-medencében megbújó kicsiny országban. Máig boldogságos emléket jelent számomra például az a téli napfényben szikrázó, fehér pelyhekből emelt, hosszú és magas hófal, amely az iskoláig vezetett, és amit szorgos kezek emeltek. Mielőtt még elolvadt volna, a sok fehér halmot kocsira rakták és a Dunába öntötték. De arra is emlékszem, hogy a pelyhek nem magánszorgalomból estek kupacokba. Az utcánkban sorjázó emeletes bérházak férfilakossága – és ebbe már a tíz-tizenkét éves fiúk is beleszámítottak – azonnal lapátot ragadott, mihelyst alábbhagyott a hóesés, hogy a járdát tisztává és járhatóvá tegyék mindenki számára. Önként, emberségből ment mindegyikük, ha némelyikük nem is jószántából, mert a szégyent, hogy kivonják magukat a közösség – és persze saját családjuk – érdekében végzett munkából, egyikük sem akarta vállalni. Így aztán lapátoltak, hófalat emeltek a kicsik örömeire, a nagyok megnyugvására.

Most ez a ménkü sok fehér pihe ott maradt, ahová az égből pottyant. Így nem hófalak, hanem csak átjárhatatlan torlaszok keletkeztek. Az utcákon sorjázó emeletes házak lakói közül nemhogy a közösség érdekében nem cselekedett senki, még a saját családjáéért sem volt hajlandó semmit se tenni. Ha valaki lapátolt is, csupán a kocsiját próbálta annyira kiasni, hogy el tudjon indulni vele. Akár annak az árán is, hogy a sajátja elől a másiké elé dobálta a havat. Nem törődött azzal sem, hogy a már félretolt latyakot hová túrja a gumija, hogy a torlaszok és a szélesen elterülő mocsok miatt a járókelők még az utca másik oldalára sem tudnak átmenni. Ahogy azzal se törődött senki, hogy a kinkeservvel letaposott hó jéggá dermed, vagy a fel-felbukkanó napfényben megolvadó csapadék láthatatlan, fekete jégként ráfagy az aszfaltra, és életveszélyessé teszi a várost.

Mondhatná valaki, kár erre ennyi szót fecsérelni. Nem is tenném, ha mindebből – mint cseppben a tenger – nem az átkozott közöny tükröződne vissza számomra. Ez az, ami oly elátkozottá teszi a mindennapjainkat, és lassan lakhatatlanná a Földet. Amire már csak azért is vigyáznunk kellene, mert az amerikai elnök pár napja törölte az űrkutatás tervei közül a programot, a következő évtizedben még a Holdra sem repülünk majd, nemhogy új otthon kereshetnénk magunknak az általunk lassan lakhatatlanná és élehetlenné tett bolygónk helyett. És akkor marad nekünk az, amit csak magunknak köszönhetünk, és senki nem lesz, aki segít majd. Ebben a széles Univerzumban ugyanis nincs más, csak mi vagyunk: az emberiség. A mi gondjainkat csak mi tudjuk megoldani, amit elrontottunk, azt magunknak kell helyrehozni.

Miért írom mindezt a Pedagógusok Lapjában? Mert azok olvassák, akik a legtöbbet tehetik a jövőért. Ők még elülthetik az igényt a világra nyíló apróságok lelkében arra, hogy a közöny helyett az emberség vezérelje a mindennapjaikat. És ez igenis a hólapátolásnál (is) kezdődik. Ha a tanárok célt érnek, egy boldogabb kor következik majd. Ha nem, marad az embertelenség, az aszfaltra fagyott, sunyi, láthatatlan fekete jég, a lakhatatlan Föld.

Millei Ilona

A TARTALOMBÓL:

Kisebbségi jogok,
szegénység.....5. oldal

Igazgatók
a BKV-sztrájkjéről6. oldal

Elhavazott tüntetés,
sztrájk törvény7. oldal

Egy TÁMOP-pályázat
tanulságai.....8. oldal

Merre tovább,
oktatáspolitiká?9. oldal

Megújuló iskolák.....10. oldal

Ösztöndíj a hiányszakmát
tanulóknak.....11. oldal

Amit Brüsszeltől
várunk.....13. oldal

Egy nyugdíjasotthon
mindennapjai14. oldal

Kiválóságaink.....15. oldal

Kitekintő17. oldal

Pedagógus-továbbképzés.18. oldal

PL-útmutató:
Ismét módosult a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény

In memoriam
RÓZSA ANDRÁS (1919–2010)

Fájdalom, ismét szegényebbek lettünk. Tisztes kort megélve, 91 évesen eltávozott körünkől egykori munkatársunk, a néptanítóként indult s a magyar oktatásügyet sokféle beosztásban szolgáló, dolgos életútját szakszervezeti munkásként befejező, sokak által tisztelt, hozzánk közel álló, kedves barátunk, Rózsa András, valamennyiünk szeretett Bandija.

Szerény körülmények között élő földműves szülők gyermekeként látta meg a napvilágot 1919. március 29-én Tófaluban. Szülei komoly áldozatok árán lehetővé tették számára a tanítói pályára való felkészülést. Egerben végezte a tanítóképzőt 1938-ban. Tanítói munkásságát Tardon kezdte, ahol szegény sorsú emberek gyermekeivel ismertette meg a betűvetést, a számok világát, emberi tisztességre nevelte őket. Nem sokáig maradhatott a nevelői pályán. 1940-ben behívták katonai szolgálatra. Magyarország hadba lépése után kikerült a szovjet frontra, ahol hamarosan fogságba esett. 1945-ben hazatérve tagja lett az új demokratikus magyar hadseregnek, de hamarosan már ismét egy falusi iskolában, Szadán nevelte szépre, jóra a rábízott tanítványokat. 1946-ban berendelték szolgálatra az Oktatási Minisztériumba, ahol végül hosszú évekig dolgozott. Minisztériumi évei alatt középiskolai tanári diplomát szerzett. 1960-ban került Kaposvárra, az immár felsőfokú Tanítóképző Intézetnek lett az igazgatóhelyettese. Hat évet töltött el ebben a beosztásban, odaadón, hozzáértéssel, a testület megbecsülésének örvendő végezte felelősségteljes munkáját.

1966-ban megválasztották a Pedagógusok Szakszervezete Somogy Megyei Bizottsága titkárának. Ebben a munkakörben sokat és eredményesen fáradozott pályatársai, az oktatásügyi dolgozók élet- és munkakörülményeinek javításáért. 1968-ban visszakérült Budapestre, mivel felkérték a VII. kerületi tanács oktatási osztálya vezetőjének. Ezen a területen jól tudta kamatoztatni addig megszerzett, sokirányú tapasztalatait. A 70-es éves elején innen vezetett útja szakszervezetünk központjába, ahol 1979-ig, nyugdíjba vonulásáig a Központi Vezetőség szervezési és káderosztályának volt a vezetője. E munkája révén szerte az országban ismerték, elismerték és szerették szakszervezetünk tisztségviselői. Igényes, sokoldalú, emberséges, segítőkész, köztiszteletben álló vezető volt.

Egész életében baloldali gondolkodású és érzületű emberként fáradozott pedagógustársai, a magyar oktatásügy, a társadalmi fejlődés érdekében. Áldozatos, hasznos tevékenységét számos állami és szakszervezeti kitüntetéssel ismerték el.

Mindenkori munkájához nagy segítséget nyújtott a biztonságos, szeretetteljes családi háttér. Nyugdíjasként is szoros kapcsolatban maradt szakszervezetünkkel, élénk érdeklődéssel kísérte az utódok tevékenységét, erőfeszítéseit. Amíg egészsége engedte, elmaradhatatlan résztvevője volt nyugdíjas-összejöveteleinknek. 2008 májusában meghatottan vette át szakszervezetünk vezetőitől vasdiplomáját. Szeptemberben Balatonföldváron, utoljára találkozásként az egykori munkatársakkal, régi barátokkal, megindítóan szép szavakkal búcsúzott tőlük.

Kedves Bandikám! Fél évszázados barátság után búcsúzom tőled én is, békés nyugalmat kívánva, téged soha nem felejtve.

Sárdi Lajos

Czegléd Lajos emlékére
1943–2009

Gyászol a mezőkövesdi nyugdíjas pedagógusok kis közössége. Egy tiszteletreméltó, nagyszerű pedagógus fejezte be földi életét. Czegléd Lajos, 45 éven keresztül volt Cserépváralja–Tard „tanító bácsija”. Most arra a hosszú, titokzatos útra indult, ahonnan nincs már visszatérés.

Nagyon nehéz elhinniünk, hogy Te, az erős, kedves, barátságos, jó humorú kolléga ilyen gyorsan elmentél. Értetlenül, nagy megdöbbenéssel fogadtuk a kegyetlen hírt, hiszen néhány héttel ezelőtt még együtt tervezgettük a szebbnél-szebb programokat. Sajnos, ezeket lehetetlenné tette a zord halál. Váratlanul jelentkező panaszod komolyabbnak bizonyult, mint gondoltad. Kórházi ágyhoz kötött, s fogyatékodról egyre aggasztóbb hírek érkeztek. Három hétig vívtad életed legnagyobb csatáját. 2009. december 29-én, este, 42. házassági évfordulótok előestéjén szerető szíved utolsót dobant. Győzedelmeskedett feletted a kegyetlen Kaszás.

Színes, tartalmas, példaértékű életed volt. Mindig voltak megvalósításra váró terveid, elképzeléseid. Négy és fél évtizeden át fáradhatatlanul dolgoztál a gyerekekért, a faluért. Az életet jelentette számodra a munka, a hivatásod.

Sokoldalú, művelt pedagógus voltál, aki sokszor vívott szélmalomharcot igazáért. Óriási értékeket teremtettél, amelyek évtizedek múlva is bizonyítják kezed munkáját. Életed véget ért, de ami véget ér, az nem múlik el. Emlékezni fogunk arcodra, szokásaidra, emléked szívünkbe zárva megmarad. Hisszük, hogy szorgos, gazdag életed vigaszt nyújt az itt maradóknak. Az élet nemcsak tartam, hanem minőség is! Az is nagyon fontos, hogy meddig tart, de talán a hogyan mindennél fontosabb. A Te életed sok szívbe bevészte az önzetlenség, megbízhatóság és hűség jeleit. Ezek a jelek maradandók. Az ilyen élet akkor is megmarad, ha vége szakad. Jó, ha valaki így élt: jeleket vésve.

Isten veled, kedves Lali! Legyen nyugodt, békés pihenésed!
(Részlet a 2010. január 8-án elhangzott búcsúbeszédéből)

Gánóczy Zoltánné

OLVASD, ÉS ADD TOVÁBB!

A Pedagógusok Lapja internetes honlapunkkal (www.pedagogusok.hu) együtt szakszervezetünk tisztségviselőinek, tagjainak egyik legfontosabb információforrása. Az évi előfizetés díja 5 százalék áfával 4100 forint. Az intézmények banki átutalással (számlaszám: 11707024-20100456) fizethetnek elő, az egyéni érdeklődőknek csekket postázunk.

Továbbra is szívesen fogadjuk a hirdetéseket. Az egész oldalas hirdetés (A/4-es formában, fekete-fehérben) 90 000 forint, a féloldalas 45 000, a negyedoldalas 22 000 forint. Az apróhirdetés szavanként 45 forint. Minden egyes díjtételt 20 százalékos áfa terhel. A hirdetések beküldésének határideje: a megjelenési hónap 3. napja.

PEDAGÓGUSOK LAPJA

A Pedagógusok Szakszervezetének hírlapja és hírlevele

Főszerkesztő: **Millei Ilona**

Technikai szerkesztő: **Márfiné Béczi Erika**

Szerkesztőség: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Telefon/fax: 322-8464

Levélcím: 1417 Budapest, Postafiók 11

Kiadja: a Pedagógusok Szakszervezete Országos Irodája
1068 Budapest, Városligeti fasor 10. Központi telefon: 322-8452-től 56-ig

Felelős kiadó: **Galló Istvánné elnök**

Internet: www.pedagogusok.hu; E-mail: pedlap@pedagogusok.hu

Terjeszti: a Pedagógusok Szakszervezete. Évi előfizetési díj: 4100 Ft

Index: 26651 ISSN 0133-2260

Elhunyt Köpeczi Béla

Életének 89. évében elhunyt Köpeczi Béla, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, egykori főtítkára, művelődés- és irodalomtörténész, nyugalmazott egyetemi tanár. Az Oktatási és Kulturális Minisztérium saját halottjának tekinti, temetéséről később intézkednek.

Köpeczi Béla művelődéspolitikusként számos poszton dolgozott, 1982 és 1988 között művelődési miniszter volt. Tudósként a francia felvilágosodás, valamint a 18–20. századi irodalmi áramlatok művelődés- és esztétik történeti vizsgálatával, a 18. századi francia–magyar politikai, diplomáciai és kulturális kapcsolatok kutatásával, II. Rákóczi Ferenc életrajzával, valamint a háromkötetes Erdély története főszerkesztésével szerzett elévülhetetlen érdemeket.

Köpeczi Béla Erdélyben, Nagyenyeden született 1921. szeptember 16-án, középiskoláit a kolozsvári Református Kollégiumban végezte, 1940-ben Budapesten lett az Eötvös József Collegium lakója a Pázmány Péter Tudományegyetem bölcsészettudományi karának hallgatójaként. Francia nyelvet és irodalmat, román nyelvészetet tanult, majd az olasz szakot is felvette. A második világháború idején Németországba került, ahol franciatolmácsként a Nemzetközi Vöröskereszt alkalmazta. Hazatérve tanári oklevelet szerzett, és egyetemi doktor lett.

1946 őszétől a párizsi École Normale Supérieure ösztöndíjasaként tanult tovább. A franciaországi hungarológia sokat köszönhet ebben az időben megalapozott kapcsolatrendszerének. Ösztöndíjas tanulmányai mellett a párizsi Magyar Intézet titkára és a Magyar Távirati Iroda párizsi tudósítója volt.

1949-ben tért haza Budapestre, és tanítani kezdett az ELTE Francia Tanszékén, aztán a Hungária, később a Művelt Nép Könyvkiadó munkatársa lett. Kulturális-tudományos közéleti tevékenysége 1953-ban kezdődött, amikor a Kiadói Főigazgatóság helyettes vezetőjeként, majd vezetőjeként dolgozott. 1963-tól 1965-ig az MSZMP Központi Bizottságának kulturális osztályát vezette, 1967-ben az MTA levelező tagja lett (1976-tól rendes tag), 1970 és 1982 között az MTA főtítkárhelyettese, illetve főtítkára volt, 1982–1988-ig művelődési miniszter. Az ELTE-n 1965-től 1967-ig tanszékvezető volt, 1967-től 1970-ig pedig rektorhelyettes.

Számtalan monográfia szerzője, forráskötet megjelentetője, fő kutatási területe a Rákóczi-kor, a felvilágosodás európai és hangsúlyosan is közép-európai története volt. Egyik legnagyobb tudományszervezői tette a háromkötetes Erdély története (1989) főszerkesztése és világnyelveken való közreadása. Számára az egyik legkedvesebb az általa alapított Magyar 18. század Kutató Társaság elnöki teendőinek ellátása volt. Több állam ismerte el munkásságát magas kitüntetéssel. Ezek közül a legjelentősebbek: az Akadémiai Díj (1966), a Francia Akadémia Pálma-rend I. fokozata (1972), a Francia Akadémia Aranyérme (1984), az Álami Díj (1980) és a Magyar Köztársaság Középkeresztje a csillaggal (2003).

Meghalt Kokas Klára zenepedagógus

Kokas Klára a zenei nevelés új útját dolgozta ki, tevékenysége meghatározó volt egyebek mellett a sérült, többek között az autista gyerekek zenei nevelésében is. Európa számos országában, az Egyesült Államokban és Ausztráliában is dolgozott vendégprofesszorként. A zenepedagógust vasárnap, életének 80. évében családja körében, az egyesült államokbeli Arlingtonban érte a halál.

Kokas Klára Szanyban született 1929. április 24-én. Tanulmányait a budapesti Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola énektanár és karvezető szakán (1950), majd az ELTE lélektan-pedagógia szakán (1970) végezte. Pályáját 21 évesen karvezetői tanári diplomával kezdte, majd négy évvel később mestere, Kodály Zoltán támogatásával zenei tagozatos iskolát és zenei óvodát alapított Szombathelyen. 1959-től 1965-ig a Tanítóképző Intézetben is tanított. 1970-től 1973-ig az első amerikai Kodály Intézet munkatársa volt Bostonban. 1973-tól a kecskeméti Kodály Zoltán Zenepedagógiai Intézet főiskolai docense. 1990-től az AGAPE Zene-Életöröm Alapítványt vezette.

Könyvei több nyelven megjelentek, filmeket, videoműsorokat készített. A közelmúltban fejezte be az életművét összegző DVD-sorozatot. A Kodály-émlékérem, a Kiváló Pedagógus és a Kodály Intézetért Díj kitüntetéttje.

Diákok az egri közgyűlésben

Diákokkal ismerteti meg az önkormányzat működését Eger városa „Polgárbarát Városháza” elnevezésű programja keretében. Elsőként a Dobó István és a Szilágyi Erzsébet Gimnázium végzős diákjait ismerteti meg a közgyűlés működésével. A fiatalok kérdéseket tehetnek fel az előadóknak, személyesen találkozhatnak a polgármesterrel és az alpolgármesterrel. A diákok a látogatás alkalmával megalakíthatják saját, az egri közgyűléshez hasonló létszámú, 26 tagú önkormányzatukat is a Városháza dísztermében. Újdonságnak számít idén, hogy a város díszpolgárai – Biros Péter és Szécsi Zoltán vízilabdázók, Kopcsik Lajos mester-cukrász és Seregély István nyugalmazott egri érsek – is bemutatkoznak a tanulóknak.

Környezettudatos nevelés játékosan

Ötvenállomásos öko roadshow-t indított a Modern Üzleti Tudományok Főiskolája január 13-án. A középiskolákban tartott interaktív program célja a környezettudatos nevelés népszerűsítése, amely – játékos formában – az egészséges táplálkozás, a környezeti etika, a természeti, épített és társadalmi környezet témakörét járja körül. A program másfél hónapig tart, és budapesti, illetve vidéki helyszíneket egyaránt meglátogat. Hasonló, a felsőoktatási intézmények által létrehozott aktív zöld kezdeményezésre tavaly tavasszal Gödöllőn is sor került, ahol megnyitotta kapuit Magyarország első klímairódája. A Szent István Egyetemen életre hívott tudásközpont Magyarország első karbonsemleges egyetemi helyisége. A Szegedi Tudományegyetem pedig hat éve létrehozta Magyarország első zöld kongresszusi központját, amely azóta mintegy 1200 rendezvénynek adott otthont.

Operaismertető előadások 2010-ben is!

Folytatódik 2010-ben is az operaház oktatási programjainak keretében szervezett operaismertető sorozat. Zenetörténész előadókkal januártól júniusig nyolc opera esti, illetve délelőtti előadásai előtt, összesen 44 alkalommal tartanak műismertetést az operaház Székely Bertalan-termében. Az ismertető előadások díjmentesen látogathatók, ám a terem befogadóképessége miatt célszerű időben érkezni. Kezds: az adott opera-előadás előtt egy órával. Az operaház ismeretterjesztő programjairól, műsorrenden kívüli előadásairól és egyéb kapcsolódó témákról az oktatas@opera.hu címen kérhetnek tájékoztatást az érdeklődők. Csoportok számára előzetes bejelentkezés szükséges a 814-7340-es telefonszámon, Konrád Mónika programfelelősnél.

A VÁLASZTÁSOK ELSŐ FORDULÓJA: ÁPRILIS 11.

A rendszerváltozás utáni hatodik országgyűlési választás első fordulójának időpontját április 11-re tűzte ki Sólyom László köztársasági elnök. A második forduló április 25-én tartják. A bejelentéssel hivatalosan is megkezdődött a választási kampány.

A választáshoz kapcsolódó határidőket, határnapokat az önkormányzati miniszter rendeletben határozza meg, de a választási eljárásról szóló törvény alapján már tudható, melyek a legfontosabb határidők.

E szerint a mintegy 8 millió választójogosultnak február 8. és 12. között kell kézhez kapnia a névjegyzékbe való felvételről szóló értesítést (a kopogtató-cédulát) és az ajánlószelvényt. Aki ez idő alatt nem kapja meg ezeket, annak a jegyzőnél (a helyi választási iroda vezetőjénél) kell ezt jeleznie. A jegyző ekkor új szelvényt állít ki.

Az egyéni választókerületekben a jelöltséghez a törvény szerint legalább 750, a választókerületben lakó választópolgár ajánlása szükséges. A jelöltek

március 19-ig gyűjthetik az ajánlószelvényeket, amelyeket a választókerületi választási bizottságnál kell leadniuk. A választási bizottság dönt a jelöltek nyilvántartásba vételéről.

Területi listát az a párt állíthat, amely az adott területi választókerületben az egyéni választókerületek egynegyedében, de legalább két egyéni választókerületben jelöltet állított, a területi listákat március 22-ig kell bejelenteni a területi választási bizottságoknál.

Országos listát az a párt állíthat, amely legalább hét területi választókerületben állított listát, az országos listákat pedig március 23-ig kell bejelenteni az Országos Választási Bizottságnál.

A korábbi országgyűlési választásokon már lehetőség volt arra, hogy a külföldön tartózkodó választópolgár is leadhassa szavazatát, ez a jog egy törvénymódosítás eredményeként a 2010-es országgyűlési választáson is megilleti a választópolgárokat. A választás napján külföldön tartózkodó választópolgárok a Magyar Köztársaság nagykövetségein és

főkonzulátusain akkor szavazhatnak, ha a helyi jegyzőnél március 19-ig jelentkeztek a külképviseleti névjegyzékbe. Az első forduló a külképviseleteken a magyarországi szavazás előtt egy héttel kell megtartani, hogy az urnák időben hazaérkezessenek, ez azt jelenti, hogy a külképviseleteken április 4-én, húsvétvasárnap lesz a voksolás. A külképviseleteken a második forduló már a magyarországi szavazással egy időben tartják.

Aki a szavazás napján nem tartózkodik lakóhelyén, de Magyarország egy másik településén élni kíván a választójogával, április 9-ig kérhet igazolást a lakóhelye szerinti jegyzőtől.

A választás második fordulóját az első forduló után két héttel kell megtartani, azaz **a második fordulóra április 25-én kerül sor.** Még aznap este közzéteszik a választás előzetes tájékoztató eredményét, a jogi eredményt azonban csak a külföldön leadott szavazatokat tartalmazó urnák hazaszállítását és a szavazatok megszámlálását követően állapítják meg.

LÉTSZÁM ÉS KERESET A NEMZETGAZDASÁGBAN

2009. január–november

A legalább ötfős vállalkozásoknál és a költségvetési intézményeknél a számviteli nyilvántartások alapján jelentett bruttó átlagkeresetek 2009 első tizenegy hónapjában 0,5 százalékkal, a nettó átlagkeresetek 1,6 százalékkal haladták meg az egy évvel korábbit. A reálkereset (a fogyasztóiár-index 4,1 százalékos növekedése mellett) 2,4 százalékkal maradt el az előző évitől. A versenyszférában 0,3 százalékkal emelkedett; a költségvetési szférában (döntően a 13. havi juttatás kifizetési szabályainak változása miatt) 8,7 százalékkal csökkent a reálkereset az előző év azonos időszakához viszonyítva. Az alkalmazásban állók létszáma 2009. január–novemberben átlagosan 2 millió 664 ezer volt.

2009. január–novemberben a költségvetési szférában 748 ezren, a versenyszférában mintegy 1 millió 825 ezren dolgoztak. Ez a megfigyelt körben a foglalkoztatottak létszámának 3,8 százalékos csökkenését jelentette az előző év azonos időszakához képest. A költségvetési szférában döntően a közfoglalkoztatás bővülése miatt 3,4 százalékkal nőtt a létszám, e nélkül számolva 0,6 százalékkal kisebb létszámot foglalkoztattak, mint egy évvel korábban. A versenyszférában 6,8 százalékos volt a létszámcsökkenés.

A teljes munkaidőben alkalmazásban állók átlagos bruttó keresete 197 900 Ft volt, ezen belül a vállalkozásoknál dolgozóké 198 100 Ft-ot, a költségvetési szervezeteknél alkalmazásban állóké 200 400 Ft-ot ért el. Nemzetgazdasági szinten a bruttó keresetek 0,5 százalékkal haladták meg az előző év január–novemberit. Ezen belül a versenyszférában 4,5 százalékkal növekedtek az átlagkeresetek, a költségvetés területén pedig a 13. havi illetmény kifizetési szabályainak változása miatt 8,5

százalékkal maradtak el az előző évitől. Jelentősebben felülmúlták az előző év azonos időszakait az energiaipar (7,2 százalék), a szállítás, raktározás (5,8 százalék), az ingatlanügyletek (4,5 százalék), valamint az építőipar (4,4 százalék) január–novemberi keresetei.

A rendszeres (prémium, jutalom, egyhavi különjuttatás nélküli) kereset az év első tizenegy hónapjában átlagosan 3,5 százalékkal nőtt, a versenyszférában dolgozók alapbére 5,1 százalékkal haladta meg az előző év azonos időszakait, míg a költségvetési szféra alkalmazottainak alapilletménye az előző évitől 0,2 százalékkal elmaradt. A versenyszféra keresetalakulásában az is szerepet játszott, hogy – a fizikaiakat jellemzően kisebb létszámleépítés eredményeként – a magasabb keresettel rendelkező szellemi foglalkozású munkavállalók aránya az összes létszámon belül nőtt.

Nemzetgazdasági szinten az átlagos nettó kereset 123 000 Ft volt; (ezen belül a fizikai foglalkozásúaké 91 100 Ft, a szellemi foglalkozásúaké 156 000 Ft). 2009. júliustól a havi nettó átlagkeresetek növekedési üteme az adójogszabályok változása miatt meghaladta a bruttó átlagkereset növekedését. A nettó kereset az év első tizenegy hónapjában így átlagosan 1,6 százalékkal volt magasabb az előző év azonos időszakánál. A versenyszférában 4,4 százalékos növekedés, a költségvetési szervezeteknél pedig 5,0 százalékos csökkenés jelentkezett, mely utóbbi a közfoglalkoztatottakat figyelmen kívül hagyva 3,6 százalékos csökkenésnek felelt meg.

A 210 500 Ft-os nemzetgazdasági szintű átlagos havi munkajövedelem 1,1 százalékkal nőtt meg az előző év január–novemberhez képest. A munkajövedelemen belül az egyéb munkajövedelem aránya átlagosan 6,0 százaléknak felelt meg.

MEGÁLLAPODÁS A KISEBBSÉGI JOGOK ÉRVÉNYESÍTÉSE ÉRDEKÉBEN

Idén a nemzetiségi oktatási intézmények működési mechanizmusait feltáró vizsgálatot tartanak

Egy évre szóló együttműködési megállapodást írt alá **Bakonyi László**, az Oktatási Hivatal (OH) elnöke és **Kállai Ernő**, a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosa. A megállapodás célja, hogy jogszabályi alapokon kiegészítsék egymás munkáját.

Bakonyi László az aláírás után azt hangsúlyozta, hogy a két hivatal között nagyon sok kapcsolódási pont van kisebbségi ügyekben, sok kérdésben együtt kell dolgozniuk. Az együttműködésből elsődlegesen nem a két hivatal profitál majd, hanem azok a szervezetek és oktatási intézmények, amelyek munkáját eddig is segítették ellenőrzéseikkel.

Kállai Ernő beszédében utalt arra: a megállapodás célja, hogy jogszabályi alapokon kiegészítsék egymás munkáját. Mint mondta, már korábban is vitattak meg egymással szakmai kérdéseket,

különböző továbbképzéseken elmondták egymásnak véleményüket.

Megemlítette, hogy az ombudsmani hivatalhoz sok beadvány érkezik oktatási témában, ezek közül kiemelte a romák szegregációjával kapcsolatos problémákat és a nemzetiségi oktatásra vonatkozó ügyeket. Kitért arra, hogy az idén a nemzetiségi oktatási intézmények működési mechanizmusait feltáró nagy, átfogó vizsgálatot tartanak. Ezzel összefüggésben közölte: február elején mutatják be azt a több mint 500 oldalas tanulmányt, amelyet 2009-ben a kisebbségi kulturális intézmények ellenőrzéséről készítettek.

Bakonyi László elmondta: az aláírt megállapodás értelmében, ha munkájuk során olyan visszasságot tapasztalnak, ami nem az ő hatáskörükbe tartozik, adott esetben automatikusan értesítik az ombudsmani hivalt, és ez kölcsönös lesz majd a két intézmény

között. Azt is tervbe vették, hogy előre megbeszélt időpontokban közösen tartanak majd ellenőrzést oktatási intézményekben.

Az OH elnöke hozzátette: az egyenlő bánásmód vagy a közoktatási törvény előírásainak megsértésekor adott esetben eljárásuk során az ombudsmani hivatal véleményét is kikéri.

A megállapodás a többi között tartalmazza: „Az OH elnöke indokolt javaslatot tehet ombudsmani vizsgálat tartására. Az elkészült jelentést az ombudsman az elnöknek tájékoztatásul megküldi.”

Azt is belefoglalták a dokumentumba, hogy az OH az ombudsman kérésére vizsgálatot, így intézményi szintű szakmai ellenőrzést, hatósági ellenőrzést folytat le közoktatási intézményekben. Arra is lehetőség nyílik, hogy az egyik hivatal munkatársai részt vegyenek a másik továbbképzésében.

Szegénységi küszöb alatt él minden ötödik gyermek

Az Európai Unió lakosságának 17 százalékát, ezen belül a 17 év alattiaknak átlagosan 20 százalékát sújtja a szegénység az EU statisztikai hivatalának (Eurostat) közzétett legfrissebb, 2008-as adatokat tartalmazó elemzése szerint.

A legnagyobb mértékben sújtott országok között található Lettország (26 százalék), Románia (23), Bulgária (21), Görögország, Spanyolország és Litvánia (20-20). Magyarország 12 százalékkal a

lista másik végén áll a legalacsonyabb rátájú Csehország (9 százalék), valamint Hollandia és Szlovákia

(11-11) mögött, Ausztria, Dánia, Svédország és Szlovénia társaságában. Az Eurostat abból az alkalomból készítette a statisztikát, hogy idén a szegénység és a társadalmi kizárás elleni évet tartják az EU-ban.

A szegénységi küszöb minden EU-tagállamban változó, és a hivatal azt is megjegyzi, hogy relatív, az egyes országokat saját életszínvonalukhoz hasonlító

arányokról van szó. Az adatokból kiderül, hogy a tagországok túlnyomó többségében a gyermekek nagyobb arányban élnek szegénységben, mint a lakosság átlaga. Romániában 33, Bulgáriában 26 százalék az arány a gyermekek körében, Magyarország pontosan az uniós átlagot képviseli 20 százalékkal.

Hazánkban a 65 év fölöttiek mindössze 4 százaléka él a szegénység fenyegetettségében, ez a legkisebb arány az EU-ban. A munkával rendelkezők, alkalmazottak között a szegények uniós átlaga 8 százalék, Magyarország 5 százalékkal itt is a lista végén helyezkedik el a 4 százalékos Csehország mögött.

A tagországok túlnyomó többségében a gyermekek nagyobb arányban élnek szegénységben, mint a lakosság átlaga

Külön vizsgálta az uniós hivatal a szegénység néhány fokmérését.

Kiderült, hogy átlagosan a lakosság 37 százaléka (Magyarországon 67) nem engedhet meg magának egyhetes vidéki vagy külföldi nyaralást, 10 százalék (Magyarországon ugyancsak 10) nem tud a szükséges mértékben fűteni, 9 százalék (Magyarországon 26) hetente legfeljebb kétszer ehet húst a szegénység miatt, 9 százaléknak (Magyarországon 20) nem telik autóra.

Nem igaz, hogy mindenkinek lehet munkahelye

Ferge Zsuzsa szociológus a szegénység elleni küzdelem európai éve megnyitása alkalmából tartott konferencián azt mondta, a kormányzatnak fel kellene hagynia azzal, hogy azt mondja: mindenkinek lehet munkahelye, aki akar dolgozni. „Nem. Nem igaz. Nem lehet mindenkinek munkája” – jelentette ki a szociológus. Hozzátette, a szegénységellenes hálozatnak ezt élesen ki kellene mondania.

Magyarországon a gyerekek szegénysége magasabb az uniós átlagnál. Magas a munkanélküli szülők száma, növekszik a cigányság leszakadása és a falusi gyerekszegénység. Ha nincs munka, akkor a lehetetlent ne követeljék – figyelmeztetett a szociológus, aki szerint a rendszerváltás óta eltelt húsz év után a társadalom mintegy felének „rosszabb a dolga”. „Ebben a különös tragédia az, hogy nem nagyon látszik kiút” – fogalmazott *Ferge Zsuzsa*, aki a többgenerációs szegénységet 6-8 százalékra becsülte.

A 2008-as adatok szerint a népesség 12 százaléka, a gyermekek 20 százaléka él a szegénységi küszöb alatt – mondta az SZMM szociálpolitikai szakállamtitkára. *Kovárik Erzsébet* szerint csökkeneni kell a lakosság előítéleteit a szegénységben élőkkel szemben.

IGAZGATÓI MEGLÁTÁSOK BKV-SZTRÁJK IDEJÉN

Napról napra nehezedett a helyzet

Január 12-én nem úgy indult a nap a fővárosban, ahogy máskor szokott. Az éjfélről már érvényben lévő, bizonytalan időre meghirdetett BKV-sztrájk miatt ki-ki úgy jutott el a munkahelyére, vagy épp az iskolába, ahogy tudott. A megkérdezett iskolaigazgatók arról számoltak be, hogy a pedagógusok mind megjelentek időben a munkahelyükön, viszont érezhetően kevesebb gyerek érkezett. Szerdán a vasutasok sztrájkjával is súlyosbított munkabeszüntetés folytatódott. A helyzet tovább nehezedett.

Első nap

A BKV-sztrájk első napját viszonylag felkészülve fogadták a fővárosiak. Beszéltem ugyan olyan anyukával, aki a bizonytalan közlekedés miatt nem engedte útra kelni az iskolába – naponta három órát buszozó, villamosozó – gyereket, az iskolák többségében azonban volt tanítás. A sztrájk miatt mindössze három intézményben rendelték el rendkívüli szünetet: a Harsányi János Gazdasági Szakközépiskola és Szakiskolában, a Than Károly Gimnázium, Szakközépiskola és Szakiskolában és a Szabómester Szakképző Iskolában.

Munkácsy László, az V. kerületi Apáczai Csere János Gimnázium igazgatója lapunknak úgy nyilatkozott: iskolájukban nem volt fennakadás a közlekedési akadályok miatt. Ezt többek között iskolájuk jó fekvésének tudta be, hiszen, mint mondta: „Jó helyen vagyunk, a metró jár, és ha odáig el tudnak jutni a gyerekek, már beérnek.” Az igazgató elmondta, a diákok között így nem is volt nagyobb a hiányzási arány, mint egyéb napokon. A tanárok közül is csak ketten-hárman jelezték, hogy késnek, de a 2. órára mind-egyikük beért. Addig a bent lévők helyettesítették őket, így nem kellett tanítási szünetet elrendelni.

Az angyalföldi Berzsenyi Dániel Gimnáziumban direkt gondot nem okozott a sztrájk – tudtuk meg *Somogyi László* igazgatótól. Az iskolába ugyan már érezhetően kevesebb diák érkezett be, mint egyéb napokon, de a pedagógusok közül mindössze egy jelezte, hogy nem tud bemenni, ám később ő is „betoppant”. Az igazgató úgy vélte, ez mentalitás kérdése is. Hozzátette, lehet, hogy a gyerekek egy kissé elpuhultabbak, mint a tanárok, nem hajlandók gyalogolni

azért, hogy eljussanak az iskolába. Végül is Budapesten belül – még ha kissé bonyolultabb is –, bárki bárhova el tud menni, ha akar. Szerinte, ha csak három gyerek érkezne be, azoknak is megtartanák az órákat, mert „fontos, hogy érezzék a stabilitást”.

Kicsit sánta, de teljes értékű tanítási nap volt a Károlyi Mihály Magyar–Spanyol Tannyelvű Gimnáziumban – közölte lapunkkal *Cselik Ágnes* igazgató. Elmondta, elsősorban a Pest környékéről bejáró, felső tagozatos diákok hiányoztak, a tanárok mind beérkeztek időre. Hozzátette, amennyiben a határozatlan ideig tartó sztrájkhoz a MÁV is csatlakozik, az ellehetlenítheti az iskolákat. A tanítás ugyan a sok hiányzó miatt elmaradhat, de a gyerekfelügyeletet az iskoláknak biztosítaniuk kell a sztrájk idejére is. Úgy látszik, rájuk több kötelezettséget ró a törvény, mint a BKV-ra – tette hozzá.

Második nap

A BKV-sztrájk szerdán is folytatódott. Az iskolaigazgatók – élve jogukkal – maguk döntötték el, hogy elrendeljenek-e tanítási szünetet. A hiányzások miatt két iskolában volt rendkívül tanítási szünet, az Erzsébet Királyné Szolgáltató és Kereskedelmi Szakközépiskola és Szakiskolában, valamint a Terézvárosi Kereskedelmi Szakközépiskola és Szakiskolában. A Főpolgármesteri Hivatal hétfőn intézkedett arról, hogy az iskolákban semmiképpen ne rendeljenek el kényszerszabadságot, így a pedagógusok akkor is megkapják a bérüket, ha nem tudtak bemenni.

Három nap hosszabbítás

A sztrájk miatti kellemetlenségek kompenzálására három nappal meghosszabbította a kétheti, havi és a negyedéves bérletek érvényességét a BKV. A cég a sztrájkot vis maiornak tekinti, de ennek ellenére kárpótolja az utasokat. A HÉV-bérletekre az érvényesség meghosszabbítása nem vonatkozik, „mivel a HÉV ágazat összességében 84 százalékos férőhely-kilométer teljesítményt szolgáltatott” – olvasható a közleményben.

Harmadik nap

Egy iskola jelezte, hogy a BKV-sztrájk miatt csütörtökre tanítási szünetet rendelt el, a II. Rákóczi Ferenc Fővárosi Gyakorló Közgazdasági Szakközépiskola – közölte a Főpolgármesteri Hivatal.

Közüktatási intézmények teendői BKV-sztrájk esetén Minisztériumi állásfoglalás

A közüktatásról szóló törvény rendelkezései alapján minden iskolaigazgató mérlegelheti, hogy az irányítása alatt lévő iskolában az érintett napon megtarthatók-e a tanítási órák. Abban az esetben, ha a hiányzók és bejárók magas száma miatt az igazgató arra a következtetésre jut, hogy nem, a közüktatásról szóló törvény 54. §-ának (1) bekezdése alapján rendkívüli tanítási szünetet rendelhet el. A rendkívüli tanítási szünet elrendelése nem mentesíti az iskolákat a közüktatásról szóló törvény 41. §-ának (5) bekezdésében meghatározott kötelezettség alól: gondoskodniuk kell a tanulók felügyeletéről. Amennyiben nincs szükség tanítási szünet elrendelésére, a sztrájk miatt az iskolából távol maradó tanulók hiányzását igazolt hiányzásként kell elfogadni.

Ha a sztrájk miatt az iskola, óvoda, kollégium alkalmazottai nem, vagy csak késve érkeznek be a közüktatási intézménybe, a távolmaradást igazolt távolmaradásnak kell elfogadni. Tekintettel arra, hogy a közüktatásról szóló törvény értelmében a pedagógusok tanítási időkeretébe csak a ténylegesen teljesített tanítási, foglalkozási órák számíthatók be, a sztrájk napjára tervezett órákat teljesítésként nem lehet figyelembe venni. A nevelési-oktatási intézmény vezetője azonban a fenntartó egyetértésével dönthet úgy is, hogy a sztrájk miatt kiesett tanítási (foglalkozási) órákkal az érintett pedagógusok már megállapított tanítási időkeretét csökkentí, így őket nem éri hátrány.

Kérjük az óvodák, iskolák, kollégiumok vezetőit, hogy BKV-sztrájk esetén is igyekezzenek gondoskodni a gyermekek, tanulók felügyeletéről, testi épségének megóvásáról.

Oktatási és Kulturális Minisztérium

ELHAVAZOTT TÜNTETÉS A MAGYAR KULTÚRA NAPJA ELŐTT

Működésképtelenné válik a kultúra, az oktatás és a tudomány egyik legfontosabb képviselője

Az érdekképviselők és neves személyiségek a Márványtermen helyett a hóban demonstráltak január 21-én a Magyar Televízió és általában a közszolgálati médiarendszer megóvásáért. Az MTV-ben működő sztrájkbizottság eredetileg a rádió egyik legszebb helyiségében tartotta volna a rendezvényét, ám a teremhasználat jogát a rádió vezetése az utolsó pillanatban visszavonta. A rendezők a programot később más helyszínen újra megrendezik.

Volt abban valami sorsszerű, hogy az MTV sztrájkbizottsága által meghirdetett demonstráció „MAGYAR TELEVÍZIÓ / A NEMZET KULTURÁLIS ALAPINTÉZMÉNYE / MOST A MEGSEMMISÜLÉS FENYEGETI / HONFITÁRSAINK, TISZTÁZZUK EGYÜTT A JÖVŐJÉT – szövegű táblája folyton folyvást fölborult a hóban. A vékony tartólábakat ugyanis a demonstrálók nem a Pollack Mihály téri jeges-hava, szabad térségre szánták, hanem a rádió Márványtermébe. Csakhogy a teremhasználat jogát a rádió vezetése az utolsó pillanatban visszavonta – ahogy a sebtiben lemondott demonstrációra mégis megérkező érdeklődőket tájékoztatták a rendezők.

De miért is hirdette meg a kulturális demonstrációt a Magyar Televízió három reprezentatív szakszervezetéből alakult sztrájkbizottság? Azért, mert a Magyar Televízió munkatársai úgy érzik, hogy a közszolgálati televízió végveszélyben van. Az elmúlt évtized politikai csatározásai, a sokszor hozzá nem értő vezetés, a rosszul sikerült Média törvény mind-mind oda vezetett, hogy ez az intézmény, amely a magyar kultúra, az oktatás és a tudomány egyik legfontosabb képviselője volt az elmúlt ötven évben, lassan működésképtelenné válik.

A sztrájkbizottság a demonstrációra meghívta azoknak az intézményeknek a vezetőit, munkatársait, kiemelkedő személyiségeit, akik vállalták, hogy felemelik szavukat a közszolgálati televízió megmentéséért. A céljuk az, hogy a közszolgálati magyar média megújítása érdekében átfogó társadalmi vita kezdődjön. A szabad ég alatt, a téren megtartott demonstráción a szervezők felolvasták Bródy János levelét, amelyben a neves zenész többek között azt írta: „(...) jelen pillanatban együttérzésemről biztosítom a lehetetlen helyzetbe került és jobb sorsra érdemes műsorkészítőket, és csak remélni tudom, hogy egyszer majd Magyarországon is lesz a mindenkor politikától független, szabad és kiegyensúlyozott közszolgálati média.”

A csonka rendezvényen elhangzott a sztrájkbizottság „Márványtermi nyilatkozata” is, amelyet a helyszínen „Pollack Mihály téri nyilatkozatra” kereszteltek, és amelyben sikraszálltak a

szabad, független, normatívan finanszírozott nemzeti közszolgálati média megteremtése mellett.

A Közggyűteményi és Közművelődési Dolgozók Szakszervezete arra kérte a 2010. évi országgyűlési választásokon induló pártokat, hogy programjukba építsék be a kultúra következetes fejlesztésének tervét, tegyék stratégiai ágazattá a kultúra egészét, ezen belül adjanak kiemelt szerepet a közösségi kultúra építését végző intézményrendszernek és művelődési közösségeknek. A tervek megvalósítását szolgáló cselekvési program megalkotásába pedig vonják be e területek szakembereit.

A demonstráción felszólalt többek közt Benkő László zenész, Domokos Lajos, a Nemzeti Média Kerekasztal képviselője is.

A rendezvényen Galkó Balázs biztatására a Magyar Kultúra Napjának előestéjén a jelenlevők elszavalták a Himnusz.

A sztrájkbizottság a kialakult helyzetet összefoglalta Bajnai Gordon miniszterelnök úrhoz intézett nyílt levelében is. Az alábbiakban ebből adunk egy részletet:

„Tisztelt Miniszterelnök Úr!

Munkavállalók vagyunk, a Magyar Televízió hivatásukat féltő, munkahelyeikért aggódó dolgozói. A mi munkahelyünk a rendszerváltás elején alkotmányos alapintézmény volt, a társadalmi nyilvánosság és a magyar nemzeti kultúra egyik legjelentősebb letéteményese. Az elhibázott és ezerszer kijátszott médiatörvény miatt e szerepünk most veszni látszik.

Az elmúlt másfél évtized során a magyar közszolgálati televízió terjesztése és finanszírozása folyamatosan szűkült, műsorstruktúránk egyre szegényesebb lett. (...) Nemzetünk legfontosabb pillanatairól rendre lemaradunk, s nem tudjuk megfelelően dokumentálni a magyarság jelenét. Műsoraink több mint fele már pusztán ismétlés. Ma egy irreálisan drága, új székézből, de az üres stúdióvezérlokk helyett a húszéves közvetítőköcsikből sugározzuk adásunkat, amelyet mára a lakosság alig egytizede néz. (...) Ez a helyzet az MTV felszámolásával fenyeget. (...) Be kell látnunk, hogy a teljes közszolgálati misszió tartalmát, a szükséges műsorstruktúrát, a szabályzatokat, a szervezeti felépítést és ezek megújítását lehetetlen elvárás egyetlen elnöktől vagy alelnöktől remélni, s reménytelen az is, hogy a konszenzusra képtelen pártmegbízottak a kuratóriumokban mindezt minőségileg pótolják.

Márpedig a mai médiatörvény ezt a reménytelen és tizenhárom éve kudarcos utat írja elő. A médiaszabályozás megújítása nélkül az MTV helyzete is megoldhatatlan. (...)

OÉT: A SZTRÁJKTÖRVÉNY MÓDOSÍTÁSÁT KEZDEMÉNYEZIK

A sztrájk törvény módosítását, esetleg magatartási kódex megalkotását kezdeményezte a munkaadói oldal az Országos Érdekegyeztető Tanács január 22-i plenáris ülésén. Véleményük szerint a januári BKV-sztrájk során visszaéltek a sztrájkjoggal. Borsik János, az Autonóm Szakszervezetek Országos Szövetségének elnöke óvta az OÉT tagjait attól, hogy minősítsék a BKV-sztrájkot.

Az elégséges szolgáltatások rögzítését, a munkabeszüntetés kezdetének és befejezésének meghatározását kívánja elérni a munkaadói oldal – jelentette ki *Dávid Ferenc*, a Vállalkozók Országos Szövetsége főtitkára a munkaadói oldal nevében.

A kormány, tiszteletben tartva a munkavállalók sztrájkhoz való jogát, javasolja, hogy egy hónapon belül az Országos Érdekegyeztető Tanács plenáris ülése elé kerüljön a módosítási javaslat – mondta *Csizmár Gábor*, a Miniszterelnöki Hivatal államtitkára.

A magyar sztrájk törvény közepesen szabályozó törvény – mondta *Borsik János*, az Autonóm Szakszervezetek Országos Szövetségének elnöke, aki egyben óvta az Országos Érdekegyeztető Tanács tagjait attól, hogy minősítsék a BKV-sztrájkot. „A törvény szerint az elégséges szolgáltatás mértékéről és feltételeiről kell megállapodni” – hangsúlyozta Borsik János.

TÚL VAGYUNK A FÉLIDŐN

Amit elértünk, és amit nyertünk a TÁMOP pályázattal

A Pedagógusok Szakszervezete Bács-Kiskun Megyei Alapszervezeteinek Szövetsége 45 millió forint értékű TÁMOP pályázati támogatást nyert el 2008 novemberében. A pályázati cél az érdekvéköpi szervek szakmai kapacitásának fejlesztése volt a társadalmi partnerség és a párbeszédben való részvétel segítése érdekében.

Célunk eléréséhez az egyéni és szervezeti kompetenciafejlesztést, a hálózatépítést választottuk tevékenységi formaként.

Nyitó konferenciánkat – amelyen közel 200-an vettek részt –, 2009. november 22-én tartottuk. Az eseményen a projektismertetőn kívül szakszervezeti témájú előadás is elhangzott.

Számítástechnikai, nyelvi és szakszervezeti képzések

A megye területén három helyszínen (Baja, Kiskunhalas, Kalocsa) számítástechnikai képzést szerveztünk hatvan fő részvételével. Közülük 52-en sikeres ECDL Start vizsgát tettek.

Az angol nyelvi képzésünk nyolcvan résztvevővel öt helyszínen (Baja, Bácsalmás, Kiskunhalas, Kiskőrös, Kalocsa) folyik, és a befejezéséhez közeledik. A résztvevők többsége, mintegy 50-60 fő áprilisban nyelvvizsgát szándékozik tenni.

Szakszervezeti képzéseink 2009. novemberben kezdődtek, jelenleg is hat helyszínen folynak. Minden, a megyében működő szakszervezeti alapszervezet tisztségviselőjének feladata, hogy ezen a képzésen részt vegyen, hisz a munkája minőségi javítását szolgálja.

A tervezett feladatok között szerepel egy „Szakszervezeti kézikönyv” megírása, melynek munkálatai folyamatban vannak. Ez a kiadvány a titkári feladatokhoz kíván gyakorlati segítséget nyújtani, így minden intézményi tisztségviselőhöz el kívánjuk juttatni.

Elkészült a szervezetünk interaktív portálja, amely a www.pszbacs.hu címen elérhető. Ez igen nagy jelentőségű lépés szervezetünk életében, hisz az információ leggyorsabb módját biztosítja, és az „információ hatalom”.

Érdekes előadások kiváló előadóktól

2009. november 7-én tartottuk értékelő konferenciánkat. Nagy érdeklődés kísérte a projektbeszámolót, az előadásokat és az ECDL-bizonyítványok ünnepélyes átadását. (www.pszbacs.hu címen az erről készült képeket képgalériánkban mindenki megtekintheti.)

Programunkban két Gender Workshop szerepel. Az első 2009. április 25-én tartottuk a fenntartható fejlődés és az esélyegyenlőség témájában. Ezen kiváló előadóktól érdekes előadásokat hallottunk a *társadalmi és nemek közötti egyenlőség, a munka és a család, a fenntartható fejlődés és a környezetvédelem* címén elkövetett szélhámosságokról, valamint – a szakszervezetek által kezdeményezett témakörben – a *foglalkoztatás területén elkövetett jogsértésekről*. Az előadásokat nagy érdeklődés kísérte.

Ugyancsak nagy az érdeklődés a jelenleg is folyó tréningeken, melyeket több helyszínen, több témában tartunk.

Témáink: „Én” – „Más” személyes eredményesség; A meggyőzés interaktív

technikái – partnerorientált kommunikáció; Projektszemlélet, pályázatírás – tevékenységszervezés a vezetésben; Változás és konfliktuskezelés – stressz és konfliktuskezelés; Partnerségi szemlélet, vezetői csapatépítés és közösségformálás.

A jövőben megvalósuló terveink

A közeljövőben szeretnénk bipartit kapcsolatot kialakítani egy EU-s országgal, azért, hogy a „jó gyakorlatot” átvehessük, illetve átadhassuk.

Kétéves, nagyon szerteágazó projektünket – melyet az Együtt Egymásért Európában Egyesülettel mint konzorciumi partnerrel valósítunk meg – 2010 októberében zárjuk.

Azonkívül, hogy a pályázatban megfogalmazott célokat elértük, az is nagy eredménynek számít, hogy majd félezer résztvevője volt a különböző rendezvényeinknek.

A magam részéről a projekt erősségének tartom, hogy megnyertük a pályázatot. Ez új szolgáltatást biztosít a megyei szervezet tisztségviselőinek, tagjainak, módunk van a személyes és a szervezeti kompetenciák fejlesztésére. Mindez ablakot nyit a világra, segíti a szemléletváltást és a változáshoz való rugalmas alkalmazkodást. Ily módon a projekt beépíthető munkánk, életünk folyamatába.

Mindez óriási felelősséggel járó, nagy munka volt, és remélem, hogy beérik a gyümölcse is. Úgy gondolom, méltatlan támadások helyett inkább dicséretet érdemelné.

Hartyányi Sándorné
projektmenedzser
Bács-Kiskun megye

PSZ-kongresszus februárban

A Pedagógusok Szakszervezete 2010. február 20-ára összehívta kongresszusát. A rendezvényre a Fáklya Klubban (1067 Budapest, Csengery u. 68.) kerül sor, az esemény 10 órakor kezdődik és 15 óráig tart majd. A PSZ Országos Vezetőség január 25-i döntéshozó testületi ülésén elfogadta és megerősítette az elnökség által javasolt kongresszusi napirendi pontokat. Az egyik fő téma az lesz, mit vár a PSZ az új kormánytól, a másik pedig személyi kérdésekkel foglalkozik majd.

A sztrájkok értékelése hasznos lehet

Bár a sztrájkok sorozata, a keresetek csökkenése és a munkalehetőségek miatti bizonytalanság feszült helyzetet teremtett a munka világában tavaly is, *Borsik János*, az OÉT munkavállalói oldalának korábbi elnöke eredménynek nevezte, hogy a társadalmi válság elkerülhető volt. Szerinte a munkanélküliség növekedése a második félévben már megállhat. Az Autonóm Szakszervezetek Szövetsége elnöke elmondta: a helyi béralkuk során a korábbinál bonyolultabb egyeztetésre számít, de hangsúlyozta, hogy az OÉT-ban vállalható bérmegállapodást kötöttek. A sztrájk törvény módosítására véleménye szerint nincs szükség, de a sztrájkok értékelése hasznos lehet, és úgy vélte, hogy a minimálbér adómentességéről párbeszédet kell folytatni a közeljövőben.

Szakszervezeti tiltakozás a melegétél-utalványok korlátozása miatt

A melegétél-utalványok elfogadási helyeinek korlátozása miatt tiltakozott a Vasas Szakszervezeti Szövetség, amely *Oszkó Péter* pénzügyminiszternek eljuttatott levelében az APEH ez irányú intézkedésének visszavonását sürgeti. *Balogh Béla*, a szakszervezeti szövetség elnöke közölte, több munkahelyi alapszervezetet fejezte ki tiltakozását az adóhatóság azon döntése ellen, amely lényegében nem engedélyezi a melegétél-utalványok bolti elfogadását. Kéri, hogy a kormány vizsgálja felül a hidegétkezési utalvány adóterhelését, és tegye a 25 százalékos kedvezményes adózású juttatások körébe, ha már adómentességének megőrzésére nem volt mód.

MERRE TOVÁBB, OKTATÁSPOLITIKA?

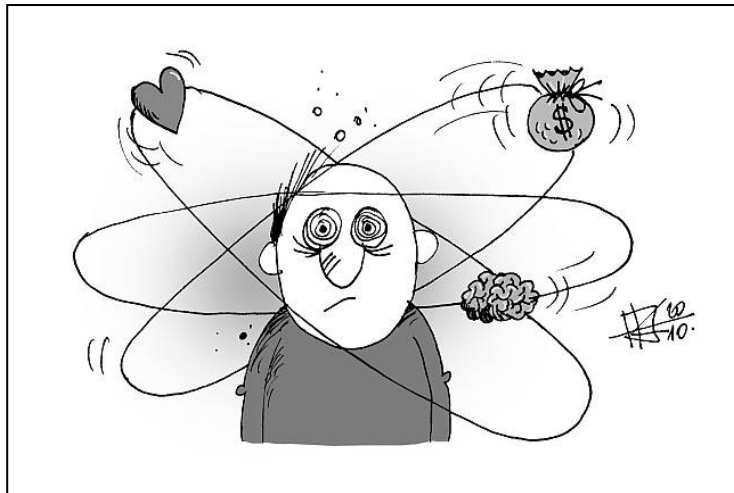
A magyar oktatásban az elmúlt húsz évben – igaz, több-kevesebb sikerrel – több reform is elindult. Ám az oktatás megújítása választási évben igen hálás téma. Mivel idén két választás is lesz, az oktatás újabb reformjának ígérete egyik párt kampányából sem hiányzik. De szükség van rá? Ha igen, merre lenne tanácsos – az általánostól az egyetemig – az oktatás szekerét fordítani? A kérdésekre az oktatás-nevelés kiváló szakértőitől kért a Pedagógusok Lapja választ. Ebben a számunkban Trencsényi László, a Magyar Pedagógiai Társaság ügyvezető elnökének reagálását közöljük.

Bánjunk óvatosan a kifejezésekkel! Igaz, hogy Báthory Zoltán fontos könyvében, a Maratoni reformban összefoglalóan *reformnak* nevezi azt a hosszú, s szerinte (is) be nem fejezett folyamatot, mely a magyar iskolaügy korszerűsítésére, modernizációjára irányult – egyébként (szerinte is, szerintem is, a kritikusok szerint is) legalább 1985 óta (sőt egyenesen 1972 óta). Báthorynak persze igaza van!

Az immár csaknem 40 éves „iskolamegújítási” törekvés, más megközelítésben iskolakritika, bizonyíthatóan a magyar és európai pedagógia százados vágyait fogalmazta – kényszerű szünet és „szocialista mezben végbevitt konzervatív restauráció” miatt – újra. Főbb hívószavai: gyermekközpontúság, differenciálás, humanizmus és demokratizáció (utóbbi az iskolai világ minden viszonylatában: állam és iskola, állam és helyi közösség, helyi közösség és pedagógusok, szülők és pedagógusok, diákok és pedagógusok kapcsolatát illetően). E törekvések kaptak legitimitást az 1985-ös törvényben, s igazolódtak vissza – pártok közötti parlamenti konszenzussal, annak idején igen erős szakmai támogatással – az 1993-as közoktatási törvényben (önkormányzati iskolafenntartás az állami helyett; szülői, laikus tanulói részvétel és joggyakorlás, érdekérvényesítés, alaptantervi és helyi tantervi szabályozás, autonómiát kifejező pedagógiai program, TQM-minőségbiztosítás, multikulturalizmus, esélyegyenlőség).

Megítélésem szerint e konszenzus megtörésére, a demokratizáló folyamatok, a résztvevők önértékelésére és meg egyezéseire alapuló felelősséggyakorlás visszavételére minden eddigi politikai ciklusban volt szándék („akárhogy is szavazol, mindig a kormány jut hatalomra” – olvasni Murphynél), de ideig-óráig tartó, kisebb-nagyobb korrekciók a konstrukciót alapvetően nem fenyegették.

Igazi félelmem most van e körben. Különböző szájakból, tollakból egybehangzó a követelés: „Újjá kell építeni az iskolarendszert.” Ezt üzenté a Gyurcsány miniszterelnök megbízásából működött Oktatási Kerekasztal híres Zöld Könyvében, ezt üzenté az Akadémia elnöke – az általa létrehívott „reformbizottság” programjában, ezt üzenté a korábbi Fidesz-kormányzat oktatási államtitkára – a lillafüredi konferencián elhangzott beszédében. S az „új” kifejezést nem a dohos-rideg-poros-autoriter-

bifláztató-buktató, szegregáló, rendies történelmi értelemben vett régi lecserélésére értik, hanem a „maratoni reform” vívmányainak kritikájára!

A kritikának van alapja.

A '85-ös, a '93-as „álmok” nem teljesültek igazán, sőt bizonyos mutatók – kevesebb ponton és kevésbé, mint utóbbi kritikusok vélik – romlottak is. A nagy kérdés, hogy a „reformfolyamat” hatására romlottak – mint utóbbiak állítják –, vagy éppen ennek ellenére (kedvezőtlen gazdasági folyamatok, az „osztályharc éleződése” az agresszivitás küszöbét is túllépve a hazai közéletben, a társadalmi dezintegráció kibontakozása stb., nem kevésbé éppen a politikai ciklusok cikcakkja, illetve cikcakk kommunikációja, buta – szavazatszerző – alkui miatt). Én inkább hajlok ez utóbbira.

S van itt még valami. Magyar Bálint miniszteri búcsúbeszédében elmondta az Országos Köznevelési Tanács ülésén (nyilvános a jegyzőkönyv az OKM honlapján), miért is látta indokoltnak *liberális oktatáspolitikai törekvései érvényesítésének liberális technológiáit* – így az organikus innováció elvét – *feladni*. (Vagyis az innovációk támogatása *mellett, helyett* miért tért át az oktatási kormányzat a *központból vezérelt reformok* stratégiájára.) Válaszában fontos elem volt, hogy a magyar közoktatás számára kiküzdött EU-s támogatások mértékének – valóban horribilis – nagysága, a brüsszeli bürokrácia gondossága a forrásokkal való gazdálkodás szigorát, a központi gazdálkodás felelősségét jelentősen megnövelte. Ez elgondolkodtató, akceptálható érv. A „kormányzat” „hübrisze” abban állt, hogy félt a hatalmas létszámú s a „száznapos program” „áldásait” hamar felejtő pedagógus-

mek inerciájától, nemkülönben egyáltalán nem számolt kétciklusú kormányzási lehetőséggel. Mindemelllett az SZDSZ félt attól, hogy oktatáspolitikai törekvéseiben nem élvezzi a nagyobbik kormánypárt feltétlen támogatását. (Hogy az MSZP oktatáspolitikájában a progresszív elemeket miképp írja felül szemünk láttára egy konzervatív-populista hullám, erről tavaly szeptemberben keserűen írtam a Népszabadságban, kaptam is az or-

romra Tatai-Tóth Andrástól.) Ebben a pánikban lépett az oktatási kormányzat ebben az időben a visszafordíthatatlan elhatározások, a „fait a compli” kockázatos útjára. Kockázatos út volt ez. Amennyit nyert, annyit veszített is. Talán éppen a pedagógiai progresszió, a '85-ös-'93-as platform támogatását.

Így aztán szinte szabad az út. „Rákóczi, akárki” (Ady) jön, és mindent visszarendez. Javasolom Ilku Pál elvtársat a Fidesz-kormány oktatási miniszterének kinevezni. Katonásan végrehajtja majd a parancsokat.

Trencsényi László
egyetemi docens, a Magyar Pedagógiai
Társaság ügyvezető elnöke
(jelen válasz „írói munkásságának”
része)

MEGÚJULÓ ISKOLÁK ORSZÁGSZERTE

A színvonalas, minőségi oktatás feltétele a modern infrastruktúra

A Nemzeti Iskolafelújítási Program az elmúlt 50 év legátfogóbb rekonstrukciós programja, amely összesen 103,6 milliárd forintot fordít az iskolák fejlesztésére. Ebből a pénzből 365 intézmény újul meg 2013-ig. A kormány azért indította el a programot, mert Magyarországon az iskolaépületek állapota leromlott, több mint 40 százalékuk 1945 előtt épült, 14 százalékuk 1960 és 1970 között, 16 százalékuk pedig 1970 és 1980 között.

Magyarországon mintegy 5 ezer iskola-épület szolgál közoktatási célokat. Az ország minden pontján folyik iskolafelújítás, régióként jellemzően 40-70 iskola nyert támogatást. A több száz milliós beruházásoktól kezdve a néhány tíz milliós fejlesztésekig minden típust megtalálhatunk a pályázatok között. Új iskolaépületek komplett felépítése, tantermek renoválása, új tornatermek, játszóterek létrehozása mellett számtalan módon segíti elő a program az intézmények megújulását.

Kistérségi összefogással megteremtett siker

A Kisbéri Többcélú Kistérségi Társulás tagjai felismerték, hogy az oktatás színvonalát meghatározó jelentőségű a kistélepi-településeken élő gyerekek esélyegyenlőségi hátrányainak csökkentésében, és egyúttal a települések megtartó erejének növelésében is, ezért fejlesztési terveik között mindig kiemelt szerepet kaptak az oktatási intézmények. Minden pályázati lehetőséget megragadtak. A Közép-dunántúli Operatív Program alapfokú nevelési-oktatási intézmények infrastruktúrájának fejlesztésére kiírt pályázatán iskolafelújításra csaknem 500 millió forintnyi európai uniós támogatást nyertek el. Az európai uniós és hazai forrású támogatásból Bakonyrák, Bakonyzombathely, Császár, Réde és Súr település iskolái újulnak meg. A 17 bakonyaljai település (Aka, Ácsteszer, Ászár, Bakonybánk, Bakonyrák, Bakonyzombathely, Bársonyos, Csátka, Császár, Csép, Ete, Kerékteleki, Kisbér, Réde, Súr, Tárkány, Vérteskehely) összefogásával 2005-ben létrejött közösség ezzel mintegy 800 tanuló esélyegyenlőségét növelheti, mindennapjait teheti szebbé.

Korszerűbb épületek, jobb körülmények

A legnagyobb beruházás a rédei, ahol a Móra Ferenc Általános Iskolát több mint 200 millió forintból újították fel. Az épület

egy több mint százéves szárnyát lebontották, és az 1960-as években épült, négy tantermes iskolát emeletráépítéssel bővítették nyolc osztálynak helyet adó intézménnyé. A tantermek mellett a jövőben számítástechnikai terem és nyelvi labor teszi korszerűbbé az oktatási körülményeket. A gazdaságosabb és környezetbarát üzemeltetést az új nyílászárók és hőszigetelés, a korszerű fűtési rendszer biztosítja. Új vizesblokk épült öltözőkkel, de lecserélték a teljes villamos hálózatot is. Az iskolaépület teljesen akadálymentesített, a mozgássérülteket lift és speciális feljárók, a látássérültek közlekedését vezetőcsíkok segítik. Az épület januári átadásán Hiller István oktatási és kulturális miniszter példaeértékűnek nevezte az ott történeteket.

Az öt településen egyébként összesen mintegy 40 osztályterem, szakterem és szertár felújítása, bővítése valósul meg. A felújításban érintett iskolákban egyebek mellett tetőszigetelések, az elektromos hálózat, burkolatok, nyílászárók cseréje, korszerű fűtésteknika kiépítése folyik. Azokban az iskolákban, ahol eddig nem volt, informatikai hálózat is létrejön. Az iskolafejlesztési projektben Bakonyzombathelyen, Rédén és Császáron az iskolaépülethez egy multifunkcionális, közösségi rendezvények és tömegsportesemények helyszínéül szolgáló terem is épül. A kisbéri kistérséghez tartozó Súron decemberben adták át a felújított iskolát, a császári iskola átadása február elején, a bakonyzombathelyi február végén, a bakonyráki pedig április közepén várható.

Az európai uniós és hazai forrású projekt összköltsége 561 310 303 forint, melyből az elnyert támogatás összege 471 837 441 forint. Az önrészt a kistérség érintett önkormányzatai saját forrásaikból teremtik elő. A szakminiszter köszönetet mondott a Kisbéri Többcélú Kistérségi Társulás tagjainak az együtt gondolkodásért, a mentalitásért és az összefogásért. Mint mondta: „Ez az ország összefogással épül, ebben önök a legjobb kezdeményezők, a legjobb megvalósítók.”

Pesterzsébeten a legnagyobb változást a nyelvi laborok jelentik

A Nemzeti Iskolafelújítási Program keretében újult meg a pesterzsébeti Ady Endre Általános Iskola is. Tóth Béláné, a pesterzsébeti intézmény igazgatója elmondta, hogy az iskolát akadálymentesítették és részlegesen felújították, a munkálatok 2009. június 14-én, az iskolaév zárá-

sakor indultak, és mintegy két hónap múlva, augusztus 25-én fejeződtek be. A felújításra összesen 273,6 millió forintot fordítottak, ebből mintegy 250 millió volt a támogatás, a fennmaradó részt az önkormányzat adta. A legnagyobb változást a nyelvi laborok és az interaktív táblák, a hozzájuk szükséges számítógépes rendszerek, valamint a működést biztosító hálózat hozta az iskola életébe. Eszközfejlesztésekre csaknem 36 millió forintot fordítottak. Az 1878-ban alapított intézményben 16 tanterem, öt szaktanterem, két nyelvi labor, számítástechnikai terem, könyvtár és drámaterem található, az iskolában 342 diák tanul és 30 pedagógus dolgozik.

Szigorú szempontok érvényesültek a pályázatok elbírálásakor

Az új épület átadásakor Hiller István elmondta, iskolafelújítások az ország minden pontján folynak. A tavalyi év végéig összesen 54 korszerű közoktatási intézményt alakítottak ki 9,84 milliárd forintos uniós támogatással. A közép-magyarországi régióban 29 projektet fejeztek be 4,8 milliárd forintos támogatási összeggel. A 2009/2010-es tanévben havonta 15-20 felújított iskolát adnak át. A pályázatok között a több száz milliós beruházásoktól kezdve a néhány tíz milliós fejlesztésekig minden típus megtalálható. Rendkívül szigorú szempontok érvényesültek az iskolafelújítási pályázatok elbírálásakor. Figyelembe vették, hogy lesz-e elegendő diák az elkövetkező öt évben, érvényesül-e az esélyegyenlőség (esélyegyenlőségi helyzetelemzést és intézkedési tervet kellett kidolgozniuk az intézményeknek). Az is szempont volt, hogy a leghátrányosabb térségektől ne szívják el a fejlettebbek a forrásokat. Ennek érdekében a hátrányos helyzetű pályázóknak csökkentett önrészt írtak elő. A nyertes intézményfenntartók közül mintegy száz hátrányos helyzetű kistérségi társulásban működik.

Régiókénti részesedés

A keretösszegeből a Közép-magyarországi régió 12,6 milliárd, a Közép-dunántúli 9,5 milliárd, az Észak-alföldi 22,7 milliárd, az Észak-magyarországi 16,3 milliárd, a Dél-dunántúli 20 milliárd, a Dél-alföldi 13,9 milliárd, míg a Nyugat-dunántúli 8,6 milliárd forinttal részesül.

ÖSZTÖNDÍJ A HIÁNYSZAKMÁT TANULÓKNAK

A legjobban teljesítők havi 30 ezer forintot is zsebre rakhatnak

Új ösztöndíjrendszert indít útjára a Szociális és Munkaügyi Minisztérium (SZMM) idén februártól. A havi 10–30 ezer forintos szakiskolai ösztöndíjtól a hiányszakmák képzési létszámának rövid időn belüli bővülését várják a minisztériumban.

A szakiskolai ösztöndíjat első alkalommal a 2009/2010-es iskolai év tavaszi félévétől, vagyis idén februártól fizetik ki.

Nyugat-Magyarország hiányszakmái

Győr-Moson-Sopron, Vas és Zala megyében a Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottság titkáranak tájékoztatása szerint a bizottság a munkaügyi központ felmérése alapján határozta meg azt a tíz szakképesítést, amelyekre a régió gazdasága igényt tart. Eszerint a szerkezetlakatos, ács-állványozó, szerszámkészítő, gépi forgácsoló, szakács, szabó, szociális gondozó, továbbá a hegesztő és kőműves szakmát tanulók részesülnek ösztöndíjban. Ugyancsak hiányszakma a régióban az agrárgazdasági és az e körbe tartozó erdészeti, kertészeti és mezőgazdasági gépszerelő, gépjavító szakma, így az ezt tanuló diákok is ösztöndíjat kapnak.

A következő félévben még minden, hiányszakmát tanuló diák – amennyiben tanulmányi átlaga meghaladta a 2,5-ös szintet – általánosan havi 10 ezer forint ösztöndíjban részesül. Később, a következő tanévekben ez az összeg a tanulmányi átlag függvényében a jó tanulók számára jelentősen megemelkedhet.

Az ösztöndíj mértéke ugyanis: 2,51–3-as átlag között 10 ezer forint, 3,1–3,5-es átlagnál 15 ezer, 3,6–4-es átlag között 20 ezer, 4,1–4,5-ös átlag között 25 ezer, 4,6–5 átlag közötti tanulmányi eredmény mellett havi 30 ezer forint lesz. Azok a tanulók pedig, akiknek a tanulmányi átlaga nem éri el a 2,5-et, külön foglalkozásokban részesülnek, a pluszmunkáért pedig a tanáraik felzárkóztatási pótlékot kapnak – közölte a Szociális és Munkaügyi Minisztérium.

Azt, hogy mely szakmák minősülnek hiányszakmának, és ezzel együtt mely szakmák tanulói részesülnek az állami apanázsban, minden év január 15-ig határozzák meg a regionális fejlesztési és képzési bizottságok. Jelenleg országosan 11 szakmacsoportból 24 szakképesítés tartozik az ösztöndíjra jogosító, a gazdaság által igényelt szakképesítések közé. Ebben az évben az ország valamennyi régiójában hiányszakmának minősül a kőműves, a gépi forgácsoló, a hegesztő és az ács-állványozó szakma.

Az ösztöndíjrendszer bevezetésére az SZMM a Munkaerő-piaci Alapból különített el 2,1 milliárd forintot. Az iskolák – a hallgatói ösztöndíj mellett – 2 százalékos lebonyolítási költséget is kapnak. A minisztérium várakozásai szerint a szakiskolai ösztöndíjnak köszönhetően rövid időn belül mintegy 10 százalékkal nő majd a szakiskolai hallgatók száma. A szakemberek hosszabb távon még nagyobb növekedésre számítanak.

A központi régió más-más szakmákat támogatna

A központi régióban, Budapesten és Pest megyében a Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottság hiányszakmának a gépi forgácsolót, kőművest, hegesztőt, villanszerelőt, géplakatost, ács-állványozót, hűtő- és klímaberendezés-szerelőt, elektronikai műszerészt, festő-mázolót és a burkolót szavazta meg. A PSZ Budapesti Szakoktatási szervezet titkára, *Jurcsó Istvánné* viszont a szervezet ismeretei és tapasztalatai alapján úgy véli, a legkeresettebb szakmák a régióban az ács-állványozó, ápoló, szakápoló, férfiszabó, női szabó, eladó (+ szabász képesítéssel) és az eladó. Ebben a régióban ezeket lenne érdemes ösztöndíjjal támogatni.

Gondolatok a szakiskolai tanulmányi ösztöndíjról

A kormány 328/2009.(XII.29.) rendelete végre egy olyan lépés, amely segíthet a szakképzésnek. Hogy miben? A képzés, vagyis olyan szakma kiválasztásában, amely biztos elhelyezkedést nyújt a tanulmányok befejezése után.

A tanulmányi ösztöndíj segít mindazoknak, akiknek a családja nehezen tudja előteremteni a tanuláshoz szükséges pénzt. A tanulókat arra ösztönzi, hogy a lehető legjobb jegyeket érik el, illetve tartsák meg az iskolaévek alatt. Ugyanakkor segít az eddig könnyedén vett igazolt és igazolatlan órák visszaszorításában, és a tanulónak abban, hogy mielőbb önállóvá váljék (egy általa megcélzott jegy megszerzésével folyamatosan jövedelmet biztosít szá-

A Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottságoknak gondot jelent az adott területen évente meghatározni azt a tíz szakmát, amelynek ösztöndíját finanszírozzák

mára). Az ösztöndíj a gazdálkodó és képző közötti még szorosabb együttműködésben is nagy segítség. Végezetül, de nem utolsósorban, bár kis lépés, mégis elmozdulás abba az irányba, hogy a biztos anyagi megélhetés jegyében ismét érdemes legyen a különböző szakmákat eljáratni, és azokban dolgozni. Ugyanakkor a Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottságoknak gondot jelent az adott területen évente meghatározni azt a tíz szakmát, amelynek ösztöndíját finanszírozzák.

Kósa Mihály,

a PSZ Felnőtt és Szakoktatási tagozat társelnöke

Szakközépiskolások a földrengés áldozataiért

A haiti földrengés áldozatainak megsegítésére háromezer szakközépiskolás diák csatlakozott a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet felhívásához. A Dél-budai Térségi Integrált Szakképző Központ (TISZK) együttműködő iskolái gyűjtést szerveznek a földrengés miatt család és otthon nélkül maradt haiti gyermekek segélyezéséhez. „Az adományokból árva és mindenüket elveszített gyermekek számára élelmiszert, tiszta ivóvizet, pelenkát és gyógyszereket tudunk eljuttatni” – írta a közleményben *Lehel László*, a segélyszervezet igazgatója. A Dél-budai TISZK és a Magyar Ökumenikus Segélyszervezet az ország összes szakközépiskolájában meghirdeti az adománygyűjtést. Mint ismert, január 12-én 7-es erősségű földrengés rázta meg a karibi országot, Haitit. Legkevesebb 230 ezer ember halt meg.

A GÁRDONYI GÉZA ALAPÍTVÁNY HÍREI

Szociális támogatás

A Gárdonyi Géza Alapítvány Kuratóriuma a 2009. november 30-ai ülésen döntött a számláján lévő adományozott összeg és az APEH-től átutalt 1% szja-részesedés felhasználásáról.

Részletezés:

Befizetések (2008. 11. 21-től 2009. 11. 20-ig):	161 900 Ft
Kamat:	2 695 Ft
APEH 1%:	310 576 Ft
OTP-költségek:	– 15 554 Ft
Összesen:	459 617 Ft

A kuratórium úgy határozott, hogy ebből az összegből 445 000 Ft-ot használ fel pályázatokra és 16 465 Ft-ot pedig a szükséges postaköltségre.

A kuratórium a beérkezett 25 nyugdíjas kolléga pályázatát elfogadta. Közülük 6 tízezer, 16 tizenötezer, 2 húsz ezer, 1 pedig huszonötezer forint szociális támogatásban részesült.

Klubtámogatásra a *PSZ Baja Körzeti Szakszervezetének Nyugdíjas Tagozata* és a *Mécses Pedagógus Nyugdíjas Klub (Nyíregyháza)* nyújtott be pályázatot, amelyet a kuratórium elfogadott.

Az összeg kiutalása, postázása megtörtént. Reméljük, hogy a pénz karácsony előtt, még időben megérkezett, s ezzel is sikerült örömet szerezni 25 nyugdíjas tagtársunknak és a 2 nyugdíjascsoport tagjainak.

Befizetések, köszönet

2008. 11. 21-től 2009. 11. 20-ig az alapítvány számlájára 161 900 Ft összegű adományt fizettek be a felsoroltak: a PSZ Békés, Biharnagybajom, Kecskemét, Balatonfüzfő, Baja, Nyíregyháza, Bács-Kiskun, Csongrád megye szervezetei; *Veszprém város Nyugdíjas Klubja*, *Mécses Pedagógus Klub*, *Országos Nyugdíjasválasztmány*, *dr. Sonkolyné Bagi Katalin, Pál Ferencné* és a *pólóvásárláskor* adott adományok.

Köszönjük támogató adományaikat! Továbbá köszönetet mondunk mindazoknak, akik a 2008. évi jövedelemadójuk 1%-át az alapítvány számlaszámára utaltatták!

Kéréseink

Ez alkalommal is felhívjuk kollégáink figyelmét arra, hogy az alapítványunk céljait (a nyugdíjas pedagógusok és egyéb közoktatási dolgozók szociális és kulturális célú támogatása) csak úgy tudjuk megvalósítani, ha a tőkénk gyarapodik, ha az adományok növekednek.

*

Kérjük az adózó oktatásügyi dolgozókat, hogy a 2008-as összevont adóalapjuk adójának – a kedvezmények levonása után fennmaradt – összegéből egy százalékot a Gárdonyi Géza Alapítványnak szíveskedjenek átutalni. A rendelkező nyilatkozatot az APEH mintanyomtatványa szerint kell kitölteni, és önadózás esetén egyénileg eljuttatni az adóbevallással együtt az adóhatósághoz, a munkáltatói elszámolás esetén pedig az illetékes hivatalnak kell megküldenie.

Az alapítvány neve: Gárdonyi Géza

Címe: 1068 Budapest, Városligeti fasor 10.

Adószáma: 18011586-1-42

Segítségüket, támogatásukat előre is köszönjük!

*Erdős Gáborné (dr. Simon Zsuzsa),
a kuratórium elnöke*

Helység	A beérkezett	Az elfogadott	Az elutasított	A klubtámogatások száma	Elfogadott klubtámogatás	A támogatási összeg felosztása
Baranya megye	–	–	–	–	–	–
Pécs	–	–	–	–	–	–
Bács-Kiskun megye (Baja)	–	–	–	1	1	30 000 Ft
Kecskemét	2	2	–	–	–	25 000 Ft
Békés megye Békéscsaba	2	2	–	–	2	25 000 Ft
Borsod-A.-Z. megye	1	1	–	–	–	20 000 Ft
Miskolc	–	–	–	–	–	–
Csongrád megye	–	–	–	–	–	–
Szeged	–	–	–	–	–	–
Fejér megye	–	–	–	–	–	–
Székesfehérvár	–	–	–	–	–	–
Győr-M.-Sopron megye	1	1	–	–	–	15 000 Ft
Győr	–	–	–	–	–	–
Hajdú-Bihar megye	–	–	–	–	–	–
Debrecen	3	3	–	–	–	40 000 Ft
Heves megye	–	–	–	–	–	–
Eger	–	–	–	–	–	–
Jász-N.-Szolnok megye	–	–	–	–	–	–
Szolnok	–	–	–	–	–	–
Komárom-Esztergom m.	–	–	–	–	–	–
Tatabánya	–	–	–	–	–	–
Nógrád megye, Salgótarján	1	1	–	–	–	15 000 Ft
Pest megye	–	–	–	–	–	–
Somogy megye	–	–	–	–	–	–
Kaposvár	–	–	–	–	–	–
Szabolcs-Sz.-Bereg megye	1	1	–	–	–	15 000 Ft
Nyíregyháza	–	–	–	1	1	50 000 Ft
Tolna megye	–	–	–	–	–	–
Vas megye	–	–	–	–	–	–
Szombathely	–	–	–	–	–	–
Veszprém megye	6	6	–	–	–	85 000 Ft
Zala megye	–	–	–	–	–	–
Budapest	8	8	–	–	–	125 000 Ft
Összesen	25	25	–	2	–	445 000 Ft

FDSZ Nyugdíjas Segélyalapítvány 18018473-1-42

Minden kedves támogatónknak köszönjük, hogy 2008. évi adója 1%-ával támogatta a felsőoktatási intézmények nehéz helyzetben lévő nyugdíjas tagjait.

*Dr. Balogh Tiborné,
a kuratórium elnöke*

A Pedagógusok Szakszervezete Budapesti Szervezete

Reichl Mária Alapítvány

kuratóriuma köszönetet mond mindazoknak, akik adójuk 1%-ával a rászoruló nyugdíjas pedagógusokat támogatták.

MIT VÁRUNK BRÜSSZELTŐL AZ OKTATÁSI ÁGAZATBAN?

A Köznevelési Intézményvezetők Szövetsége hazai és európai szinten képviseli az oktatási szektort. A két szervezet 2009. évi tevékenységéről, valamint az előttünk álló időszakra tervezett programról kérdeztük meg dr. Pataki Mihály címzetes igazgatót, a hazai szövetség elnökét, az európai szervezet végrehajtó bizottságának tagját.

A köznevelési intézményvezetők hazai és európai szövetségének 2009. évi munkáját a szervezetépítés, a legitimációs feltételek megteremtése, valamint a munkaprogram kialakítása jellemezte. Az Oktatási Intézményvezetők Szövetségében jelenleg az óvodák, az általános iskolák, valamint a középfokú nevelési-oktatási intézmények képviseltetik magukat saját szakmai szervezetek útján. Így az Óvodapedagógusok Országos Szakmai Egyesülete 830, az Általános Iskolai Intézményvezetők Országos Szövetsége 144, a Gimnáziumok Országos Szövetsége 212, a Szakközép- és Szakiskolák Országos Szövetsége 373 intézményvezetőt képvisel.

Foglalkoznak az oktatás és a gazdaság kapcsolatával

Az Európai Unió Oktatási Munkáltatók Szövetségének (EFEE) eddig 19 ország a tagja. A szövetség elnöke a dán *Nanna Abildstrom*, alelnökök *Maria Pontieri* Olaszországból, valamint *David Simmonds* az Egyesült Királyságból. A szervezet főtitkára az angol *Charles Nolda*, a Végrehajtó Bizottságban hazánk képviselőjében dr. Pataki Mihály vesz részt német, holland, máltai, norvég és szlovák kollégák társaságában. Minden országot csak egy megválasztott képviselő képviselhet. A legitimációs feltételek a hazai szervezet esetében cégbírói bejegyzéssel létrejöttek, az európai szervezetben ez az európai (belga) törvények alapján történik. Az Oktatási és Kulturális Minisztérium támogatja Magyarország részvételét az európai uniós munkában. A képviselői ellátását Szolnok Megyei Jogú Város polgármestere is segíti.

A hazai szervezet munkaprogramja az európai szövetségéhez kapcsolódik. Eszerint foglalkoznak az oktatás és gazdaság kapcsolatával, az oktatás minőségével, a szociális és szakmai párbeszéddel az ágazatban, a demográfiai kihívásokkal, a tanárképzés és a továbbképzés kérdéseivel, a folyamatos szakmai fejlődés lehetőségeivel, a biztonságos iskolákban, a stressz és az erőszak problémáival. A felsorolás nem teljes, illetve a későbbiekben specifikusabb témák is szóba kerülnek, melyek elemzések, tanulmányok formájában segíthetik az Európai Bizottság döntéseit.

Magyarország a demográfiai munkacsoportban vesz részt

Tavaly a munka során a minőség, a demográfiai kihívások, az oktatás és gazdaság kérdésköre került előtérbe. E kiemelt témák mentén munkacsoportok jöttek létre, amelyek a 2010-es évben megvizsgálják a tagországok helyzetét. Ennek alapján felbecsülik a hatékonyságot növelő, kulcsfontosságú tényezőket. Javaslatokat fogalmaznak meg az Európai Bizottság számára, ezáltal is segítve az európai oktatás fejlődését.

Magyarország a demográfiai munkacsoportban vesz részt. Ennek keretében a hazai szervezet bevonásával kerül sor a tanári pálya demográfiája és az általános demográfiai változások összefüggésének vizsgálatára. Ez a munkacsoport foglalkozik továbbá a pedagógusok számára biztosított ösztönző tényezőkkel, a fiatalok arányának csökkenésével és nem utolsósorban az etnikai és vallási csoportok társadalmi és oktatási helyzetével.

Az európai oktatás 2010-et követő időszakára történő kitekintést is felvállalta a szövetség. Ismeretes, hogy a 2000-ben elfogadott „Lisszaboni Stratégia” – amely azt célozta, hogy Európa 2010-re a világ legdinamikusabban fejlődő tudásalapú gazdasági térségévé váljék, figyelemmel a szociális és a környezeti védelmi tényezőkre is – csak részben valósult meg. A gazdasági sokk ha-

tásait is elemezve, a Lisszaboni Stratégia alapján került sor a 2020-ra szóló stratégiai terv kidolgozására. Ennek mérőföldköveiről is megállapodás született. Eszerint: az élethosszig tartó tanulásban növelni kell a felnőttek részvételi arányát, a 30–34 évesek között a folyamatos tanulást választók számát, ahogy az óvodáztatás keretében az iskola-előkészítésben részesülő gyermekek arányát is. Ugyanakkor csökkenteni kell az olvasásban, a számolásban és a természetismeretben gyenge tanulók arányát.

A tanári pálya demográfiai adatain dolgoznak

A hazai szervezet Budapesten tartja üléseit. 2009-ben a rendszeres ülések mellett a szervezetépítést segítő, szükség szerinti egyeztetések, megbeszélések gyakorisága volt jellemző. A szervezetépítés fontos állomása volt a 2009-ben Martfü város és Szolnok megyei jogú város szíves közreműködésével megrendezésre került GOSZ (Gimnáziumok Országos Szövetsége) ülése.

Az európai szervezet többnyire Brüsszelben ülésezik. 2009-ben két kihelyezett ülés volt, Berlinben, illetve Rómában. 2009 szeptemberében Brüsszelben konferencia keretében került sor az oktatási szektorban érdekelt szervezetek további munkaprogramjának egyeztetésére, az Európai Bizottsággal történő együttműködés megvitatására.

A rövid téli szünetet követően folytatódik a munka itthon és Brüsszelben is. Jelenleg a tanári pálya demográfiai adatain dolgozunk. A hazai szervezet további bővítését is fontosnak tartjuk. Ezért várjuk újabb intézményvezetők csatlakozását, és szeretnénk nyitni a felsőoktatás felé is. A 2009-es év tevékenysége összességében eredményesnek mondható. Látva a fejlesztésre szoruló területeket, biztató lehet a hazai és az európai oktatási szektor fejlesztése érdekében végzett tevékenységünk.

Pataki Mihály,

a Köznevelési Intézmények Munkáltatói Szövetség elnöke

Ösztöndíjpályázatot hirdetett roma tanulóknak a rendőrség

Az idén is meghirdette ösztöndíjpályázatát cigány származású középiskolások számára a BAZ Megyei Rendőr-főkapitányság, az első körben 11, a másodikban 14 tanuló jelentkezhet a programra. Az új kiírás a középfokú oktatási intézmények bármely évfolyamán tanuló, roma származású fiatalok számára elérhetővé teszi a programot, így a nappali, első évfolyamra járók is jelentkezhetnek. A támogatást a megyei rendőr-főkapitányság biztosítja saját költségvetése terhére a középiskolában folytatott tanulmányok hátralévő idejére. A pályázaton nyertes tanulóval kötött tanulmányi szerződés tartalmazza a felek jogait és kötelezettségeit, illetve a szülő (törvényes képviselő) írásbeli hozzájárulását. A jelentkezőknek meg kell felelniük a fizikai, pszichikai alkalmasságukat érintő vizsgálatokon, továbbá életvitelüknek olyannak kell lennie, hogy az ne veszélyeztesse a későbbi szolgálat törvényes ellátását.

BIZTATÓ EREDMÉNYEK ÉS ÉGETŐ GONDOK

A mindennapok a Budapesti Nyugdíjas Pedagógus Otthonban

A két épületben elhelyezkedő Budapesti Nyugdíjas Pedagógus Otthonnak ma 88, többségében 70 év feletti lakója van, 79 nő és 7 férfi. Az otthon vezetői és munkatársai elismerésre méltóan gondoskodnak a lakók egészségügyi ellátásáról, a rendkívül súlyos állapotban lévő fekvő betegek, és a tolokocsival közlekedők egyéni gondozásáról. Kiemelkedő munkát végeznek az ételmezésben dolgozók is, akik a különböző diétákat fogyasztókat egyénileg is ellátják. Az otthon rendezvényei színvonalasak, az itt lakóknak évente több kirándulást és kulturális programot is szerveznek (Mátra, Balaton, Sopron stb.). Több lakó segít a súlyos betegek gondozásában és lelki életének egészséges fenntartásában. Az otthon egyik épületét 2009-ben felújították.

Egy nővér 14-16 teljes ellátásra szoruló beteget gondoz

A 24 órában dolgozó nővérek munkája fárasztó, nehéz, munkaidejük havi 168-180 óra. Többségüket a hivatástudat, az elesettek iránti együttérzés, az idősek

emberek iránti elkötelezettség és tisztelet vezérli.

A teljes ellátást igénylő, nagy részben fekvő betegek létszáma 59 fő. Az intézményben 21 nővér dolgozik. Mindkét épületben naponta két-két nővér van szolgálatban. Egy-egy nővér egy műszakban 14-16 fő teljes ellátásra szoruló beteget lát el (háromszori tisztába tevés, háromszori étkeztetés, gyógyszerelés, fürdetés, öltöztetés, levegőztetés, esetenként kórházba és ambulanciára szállítás előkészítése). Ezenkívül a járó betegek problémáival is foglalkozniuk kell (gyógyszerelés, egyszerűbb egészségügyi ellátások, vérnyomás, cukor mérése stb.).

Az otthonban két orvos dolgozik heti két napon másodállásban, négy, illetve három órában. Hetenként négy napon az otthon orvosi ellátás nélkül marad. A naponkénti orvosi ellátásra legalább munkanapokon szükség lenne, esetleg hétvégén ügyelettel. Ezáltal egy-egy beteg problémájával, az emberi kapcsolatok kiépítésével az orvos behatóbban tudna foglalkozni.

A szobákban és a folyosókon hideg van

A 80 éves A épületben a felújítatlan és tömítetlen nyílászárókkal gond van. A régi kazánokat már sokszor javították. Erre ezen a télen is szükség volt. Ilyenkor leengedik a vizet a fűtőtestekből, és a levegő bennük marad. Légtelenítőszerkezet nincs a fűtőtesteken, ezért a szobákban és a hosszú, széles folyosókon hideg van. Súlyos probléma az is, hogy az utolsó szobák oldalfalai árasztják a hideget, mert az oldalfűtést sem kapják meg.

Az otthon és lakóinak biztonsága

A portán a nappali ügyelet reggel 7-től este 7-ig tart, éjszaka nincs. Az ügyeletet délután 5-től este 8-ig lakók látják el. (A portás egyéb feladatokat is végez.) A betegek szállítására nappal egy nyolc-személyes kocsit áll rendelkezésre, de az nem csak betegszállításra használatos.

A sok szép eredmény reményt ad arra, hogy égető gondjaink is megoldódnak.

Gálné dr. Nagy Olga
lakó (középiskolai tanár)

Pécsi polgár, Tóth Józsefné kapta a 2010. évi Raoul Wallenberg-díjat

Idén az oktatási és kulturális miniszter, a Raoul Wallenberg Alapítvány, a Települési Önkormányzatok Országos Szövetsége, valamint a Szociális és Munkaügyi Minisztérium támogatásával létrehozott bírálóbizottság döntése alapján négy másik díjazott mellett *Tóth Józsefné*, született *Ferencsics Gizella* nyugalmazott pécsi óvónő kapta a Raoul Wallenberg-díjat.

Tóth Józsefné óvónő fél évszázados pedagógiai munkássága alatt a gyermekek fejlesztésének új formáit és eszközeit vezette be. Nemcsak az óvodás korosztállyal, hanem az iskoláskorúak nevelési problémáival is foglalkozott, napközis klubokat, táborokat, szakköröket szervezett. A segítséget, amit a gyermekeknek és a családoknak adott, sosem az öncélúság vezérelte, kiváló empátiás és kommunikációs készségét a rászorulóknál és a hivatalos szerveknél egyaránt remekül hasznosította. Publikációiban, írásaiban, könyveiben az óvodai gyakorlat mellett remekül szemlélteti a kisgyermekek törékeny világát. Tóth Józsefné *dr. Kállai Ernő*, a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosa, *Rauh Edit*, az SZMM szakállamtitkára, valamint

Anders Karlslund, a svéd nagykövetség ügyvivője jelenlétében 2010. január 17-én a Holocaust Dokumentációs Központ és Emlékgyűjtemény Páva utcai épületében vette át a megtisztelő Raoul Wallenberg-díjat.

A tragikusan elhunyt svéd diplomatáról, Raoul Wallenbergről elnevezett rangos elismerést évről évre olyan személyek kaphatják meg, akik küzdenek – a magyar társadalomban sajnálatos módon a mai napig létező – társadalmi igazságtalanságok ellen, amelyek megkülönböztetik az egyik embert a másiktól. Azok, akik önzetlenül dolgoznak az elesett emberek megsegítésén, függetlenül attól, hogy milyen társadalmi csoportba tartoznak. A bizottság a díj adományozásával etikai mércét és példát kíván állítani a magyar társadalmi és politikai közélet elé. Így ismerik el azon személyek áldozatos munkáját, emberi, közösségi magatartását, akik tevékenységükkel, életútjukkal példaként szolgálhatnak. A díj odaítélésében országszerte javaslatot tettek az alapítók, támogatók, települési önkormányzatok, önkormányzati szövetségek, emberi jogi, állampolgári, kisebbségi, egyházi szervezetek.

Átadták „A megújuló emberért” 2009. évi díjakat

Egyre több gazdálkodó fordít növekvő figyelmet a társadalmi felelősségvállalásra. Üzleti döntéseik során mind többször veszik figyelembe az alkalmazottakról való munkaidőn túli gondoskodás szükségességét. A korábbi évek korszerűtlen, juttatási formái helyett a cégek inkább a munkavállalók szükségleteihez jobban igazodó, kedvezményes üdülési csekket adják.

„A megújuló emberért” díj alapítói (az SZMM, a Magyar Televízió Zrt. és a Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány) hatodik éve köszönik meg azon gazdálkodó szervezetek munkáját, amelyek a legtöbbet tették munkavállalóik életminőségének javítása érdekében.

2010. január 27-én az Országházban Kiss Péter társadalompolitikai miniszter, Kósa-Somogyi György MTV-műsorigazgató és Karácsony Mihály MNÜA-elnök adta át a 2009. évi elismerő okleveleket az alábbi szervezeteknek: Mol Nyrt.; MÁV Zrt.; ISD Dunafer Zrt.; Magyar Posta Zrt.; Audi Hungária Motor Zrt.; Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága; Nokia Komárom Kft.; Budapest Rendőr-főkapitányság; TEVA Gyógyszergyár Zrt.; Kereskedelmi és Hitelbank Zrt.

AKIKRE BÜSZKÉK LEHETÜNK

A Magyar Kultúra Napján az alap- és középfokú oktatási és szakoktatási területen végzett magas színvonalú munkájáért, valamint a pedagógiai gyakorlatot segítő, kiemelkedő tudományos tevékenységéért **APÁCZAI CSERE JÁNOS-DÍJAT** kapott: **Bálint József**, a Makói Általános Iskola Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Logopédiai Intézet nyugalmazott igazgatója; **Bertók Otília**, a balassagyarmati Balassi Bálint Gimnázium tanára; **Budavári István**, a IX. kerületi Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola nyugalmazott tanára; **Bugár Péter**, a III. kerületi Varga István Kereskedelmi, Közgazdasági Szakközépiskola és Szakiskola volt igazgatója; **dr. Duló Károly János** Balázs Béla-díjas tanár; **Nagy Kálmán**, a székesfehérvári József Attila Középiskolai Kollégium igazgatója.

Kiemelkedő óvodai pedagógiai munkájáért **BRUNSZVIK TERÉZ-DÍJAT** kapott: **Benő Ferencné**, a Kazincbarcikai Összevont Óvodák általános vezetőhelyettese; **Kiss Ferencné**, a Nyugat-magyarországi Egyetem Lewinszky Anna Gyakorló Óvoda helyettes vezetője; **Kovácsné Hajzer Ibolya**, a Debreceni Egyetem Napközi Otthonos Óvodája vezetője; **Markó Lászlóné**, a Kalocsa és Környéke Társult Óvodája tagóvodavezetője; **Szilva Lászlóné**, a szegedi Fénysugár Katolikus Óvoda óvodapedagógusa.

Az alap- és középfokú oktató-nevelő munkát végző tanárok-nak a gyermekek harmonikus személyiségformálásában végzett kiemelkedő tevékenységéért **NÉMETH LÁSZLÓ-DÍJAT** kapott: **Csákány Antalné** nyugalmazott tanár, a Magyar Pedagógiai Társaság Általános Iskolai és Gimnáziumi Szakosztály vezetője; **dr. Fekete Imréné**, a XXII. kerületi Nádasdy Kálmán Alapfokú Művészeti és Általános Iskola tanára; **Fries Gyuláné** salgótarjáni nyugalmazott tanár; **Giczy Béla**, a IV. kerületi Bródy Imre Oktatási Központ igazgatója; **Hámori János**, a péceli Ráday Pál Gimnázium tanára; **Káplár Adolf**, a barcsi TIT Alapítványi Középiskola igazgatója; **Lengyel Géza**, a csepeli Jedlik Ányos Gimnázium tanára; **Makkai Gézané**, a bajai Lukin László Ének-Zenei Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény igazgatója; **Molnár Lászlóné**, a pápavácsi Kastély Oktatási Központ Német Nemzetiségi Általános Iskola, Szakiskola és Óvoda igazgatója; **Mujdricza Ferenc**, a pécsi Pollack Mihály Műszaki Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium nyugalmazott tanára; **Philipp Györgyné**, a XVIII. kerületi Vörösmarty Mihály Ének-Zenei Nyelvi Általános Iskola és Gimnázium tanára; **dr. Ruzinkóné Czermann Cecília**, a dunakeszi Farkas Ferenc Alapfokú Művészetoktatási Intézmény igazgatója; **Simonfay Krisztina**, a hévízi Bibó István Alternatív Gimnázium és Szakközépiskola tanára; **Tóth Miklós**, a balassagyarmati Rózsavölgyi Márk Alapfokú Művészetoktatási Intézmény tanára; **dr. Urbán János**, a XIII. kerületi Berzsenyi Dániel Gimnázium tanára.

A gyermekek harmonikus személyiségformálásában végzett kiemelkedő tevékenységéért **KARÁCSONY SÁNDOR-DÍJAT** kapott: **Csontos Józsefné**, a bodrogolaszi Zempléni Általános Iskola és Óvoda tanítója; **Földvári Gabriella**, a XXIII. kerületi Török Flóris Általános Iskola tanítója; **Kálnay Adél**, a dunaújvárosi Petőfi Sándor Általános Iskola tanítója; **dr. Kivovicsné Horváth Ágnes**, a Fazekas Mihály Fővárosi Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium tanítója; **Markó Ildikó**, a szombathelyi Paragvári Utcai Általános Iskola tanítója; **dr. Kozma Andrásné**, a II. kerületi Klebelsberg Kuno Általános Iskola és Gimnázium nyugalmazott tanítója; **Novák Ferencné**, a sümegcsehi Fazekas József Általános Iskola,

Napközi Otthonos Óvoda és Bölcsőde tanítója; **Pakányi Pálné**, a Semmelweis Egyetem Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium alsó tagozatos igazgatóhelyettese; **Tóth László**, a XIII. kerületi Hunyadi Mátyás Általános Iskola Vizafogó Tagiskolája tanítója; **Török Piroska**, a szombathelyi Paragvári Utcai Általános Iskola igazgatóhelyettese.

Kiemelkedő gyógypedagógiai munkájáért **ÉLTES MÁTYÁS-DÍJAT** kapott: **Buda Barna**, a nyíregyházi Göllesz Viktor Speciális Szakiskola és Általános Iskola igazgatója; **Dékány Judit**, az ELTE Gyakorló Gyógypedagógiai Intézmény gyógypedagógusa, logopédus, igazságügyi szakértő; **Dérczyné Somogyi Veronika**, a Vakok Óvodája, Általános Iskolája, Speciális Szakiskolája, Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézménye, Diákotthona és Gyermekotthona igazgatója; **Gátas Jánosné**, a soproni Tóth Antal Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény gyógypedagógusa; **Serfőzőné Deák Katalin**, a salgótarjáni Illyés Gyuláné Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Pedagógiai Szolgálat intézményegység-vezetője.

A hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelemben kiemelkedő tevékenységéért **SOLT OTTÍLIA-DÍJAT** kapott: **Birkásné dr. Pápay Judit**, a győri Dolgozók Magán Általános Iskola nyugalmazott igazgatója; **Gáspár Emil István**, a Balassi Bálint Gimnázium Recski Tagintézménye nyugalmazott igazgatója; **Kondorosi Andrásné**, a Sajópüspöki Általános Iskola Tagiskolája vezetője.

Több évtizedes, kimagasló színvonalú, példaértékű munkájáért **ARANY KATEDRA EMLÉKPLAKETT** kitüntetést kapott: **Mikes Imre**, a VII. kerületi Arany János Műszaki Szakközépiskola és Szakiskola igazgatóhelyettese; **Nagy Kálmán**, a törökszentmiklósi Bethlen Gábor Református Általános Iskola nyugalmazott igazgatója; **dr. Szabolcs Ottó**, a Magyar Történelmi Társulat Tanári Tagozat tiszteletbeli elnöke.

MINISZTERI ELISMERŐ OKLEVÉL kitüntetést kapott: **Gerebenné Tóth Éva**, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár gyermek-könyvtárosa, a PSZ levéltárosa.

Gerebenné Tóth Éva titka

Gerebenné Tóth Éva olyan pluszokat tud, amelyektől olvasási láz fogja el a gyerekeket, akik olykor kis írókká is válnak. Játékokat talál ki, rávezeti a kicsiket a könyv lapozására, nézegetésének semmi másra nem hasonlítható gyönyörűségére. A kitüntetésnek örül, nagy megtiszteltetésnek érzi. De a legnagyobb megtiszteltetés akkor éri, amikor egy-egy kis olvasója elárulja neki legintimebb titkát.

A tudás és a hűség példaképe, Szalai Imre

Szalai Imre, a Kereskedelmi, Vendéglátó- és Idegenforgalmi Szakközép- és Szakiskola igazgatója január 22-én két elismerést vehetett át. Az Arany Katedra Emlékplakettet az oktatási minisztertől, egy érmet pedig diákjaitól, kollégáitól. Ez utóbbira azt vették: „Mert élen állsz, és messze látszol. Sose feledd: példa vagy!” Szalai Imre 36 éves tanári pályafutása alatt semmit sem változott. Valóban példakép. 1974-ben állami ösztöndíjasként végzett. Diplomájának megszerzését követően első, s azóta is egyetlen munkahelye az az iskola, melynek 31 éve az igazgatója. Sok tanítványa jutott el olyan állásokba, ahova csak a legjobbakat veszik fel határainkon belül s Európában. (Részlet a 24 Óra cikkéből.)

DIALÓGUS ÉS ÖSSZEFOGÁS

Budapesten tanácskoztak a kelet-közép-európai pedagógus szakszervezetek

Tanácskozásra hívta a kelet-közép-európai társszervezeteket a Pedagógusok Szakszervezete. A február 5–7. között megtartott összejövetelen kilenc ország mintegy tizenkilenc szervezete képviseltette magát. Céljuk az volt, hogy a kelet-közép-európai szervezetek saját, közös stratégiát alakítsanak ki. A tanácskozási hiába várták azonban Martin Römert, az ETUCE (Európai Oktatásügyi Szakszervezeti Bizottság) főtitkárát. Ahogy azt Kounka Damianova, volt páneurópai alelnök, a bolgár pedagógus-társszakszervezet nemzetközi ügyekért felelős titkára elmondta: „Römer nem jöhetett, mert egyesek úgy gondolták, hogy ez a konferencia nem illeszkedik a páneurópai struktúra tevékenységi körébe, a főtitkáranak nincs itt mit keresnie.”

Kounka Damianova lapunknak elmondta, a kelet-közép-európai pedagógus-szakszervezetek az összes európai pedagógus-szakszervezet számára bebizonyították már, hogy pártsemlegesek. A zászlójukra elsősorban a pedagógusok élet- és munkakörülményeinek európai színvonalhoz való igazítását tüzték, és azért jöttek Budapestre, hogy megbeszéljék azt a stratégiát, amellyel az európai és a világszervezet keretében ezt elérhetik.

Kiállnak a szociális Európáért

Kifejtette, bölcssek voltak akkor, amikor szakszervezeti célként az oktatásban az esélyegyenlőséget tüzték ki elérendő célként, és most is kiállnak a szociális Európáért. Leszögezte, ennek eléréséért többet is tesznek, mint a nyugat-európai pedagógus-szakszervezetek. Erre már csak azért is rákényszerülnek, mert itt, Kelet-Közép-Európában (KKE) nagyobbak a szociális feszültségek. Hozzátette, úgy látják, Európa építkezik, és a XXI. század legnagyobb vívmánya az egységes Európa lesz. Ezért is érti nehezen, hogy az EU megalakulása után még velük és értük együtt harcoló nyugat-európaiak most távolságot tartanak tőlük. Kivéve a franciákat és a dánokat, mert az ő szakszervezeteik most is képviseltették magukat a budapesti konferencián. Az pedig, hogy ezek a szakszervezetek eljöttek a magyar fővárosba, a szolidaritás bizonyítéka. (Ők finanszírozták a tanácskozást.)

Arra a kérdésre, hogy milyen a kapcsolat az OI (Oktatásügyi Internacionálé), annak európai tagozata (OIE) és az ETUCE között, Kounka Damianova azt válaszolta, az OI olyan szervezet, amelybe minden pedagógus-szakszervezet belépett alapító tagként 1992-ben Stockholmban, azért, hogy erős legyen a szolidaritás világszerte. Az EU abban az időben kezdett kialakulni, és a kelet-európai pedagógus-szakszervezetek beléptek az ETUCE-ba, ám megosztottak voltak aszerint, hogy mely országok voltak már az EU tagjai, illetve melyek nem. Ezért az OI volt az a nagy kalap, amelyben mind együtt lehettek.

Erős európai szakszervezet kell

Az unión kívüli országoknak nem volt szükségük az ETUCE-ra. Ám ahogy az unióban mind több állam lett tag Kelet-Európából, minél inkább szakmaivá vált a munka, a tagországok pedagógus-szakszervezetei is az ETUCE felé fordultak. Hisz arra is ráébredtek, ténylegesen szükségük van egy erős európai szakszervezetre, amelyik a nevükben tárgyal, és hatással lehet az intézményekre, a szociális tárgyalópartnerekre. Az Európai Uniót ma már mindegyikük úgy éli meg, mint aminek minden ország tagja. Így minden európai oktatási szervezetnek, a kelet-európaiaknak is szükségük van az ETUCE-ra, mert már pontosan értik, milyen nagy a tét, és annak milyen hatása lehet a nemzeti oktatáspolitikájukra. Ha ugyanis nincs egy független európai oktatási szakszervezet, akkor a szociális partnerség európai szinten nem valósítható meg. Kounka Damianova hozzátette, a kelet-európaiak nagyon is szolidárisak az OI-val, de az egy más típusú szolidaritás. Az OI világszervezet, nem tudja megoldani a kelet-európaiak problémáját, azok megoldásához nem tud kézzelfogható segítséget nyújtani.

Új típusú demokráciát kellett meghonosítani

Hogy milyen helyzetben vannak a kelet-európai szakszervezetek? Kounka szerint az utóbbi 10 évben mind az OI mind az ETUCE fókuszált a kelet-közép-európai szakszervezetekre, és nemcsak azért, mert pénzügyi gondokkal küzdöttek, hanem azért is, mert új típusú

szakszervezetiséget kellett meghonosítani, a demokráciát meg kellett szervezni. Erre számos konferencián nyílt lehetőség

A PSZ kezdeményezése a kelet-európaiak érdekében

A magyar Pedagógusok Szakszervezetétől származott a kezdeményezés, hogy a KKE-i pedagógus-szakszervezetek jellegzetes érdekeik megjelenítésére jöjjön létre egy kelet-közép-európai kerekasztal. Tíz éve már, hogy minden évben találkozunk ebben a körben. De az utóbbi három évben az ETUCE kezdeményezései is 55 százalékban a kelet-közép-európai országokra fókuszáltak.

A hatalomért folyik a harc?

Ugyanakkor a nyugati pedagógus-szakszervezeteknek nem tetszik ez a KKE-i törekvés, nem tetszik, hogy mi saját hangunkat hallatjuk a nemzetközi porondon. Mi, KKE-i tagszervezetek kiállunk az ETUCE függetlenségéért, és ez nem egyezett a régi uniós tagországok pedagógus-szakszervezeteinek akaratával. Bár szomorú kimondani, de valószínűleg a hatalomért folytatott harcról van itt szó. Egyes nyugati pedagógus-szakszervezetek még mindig nem fogadtak el bennünket egyenlő partnerként.

Az egyenlőség hozhat eredményt

Kifejtette, ezen felül megértettük azt is, hogy a régi rendszer – az összes hibájával együtt – az oktatást nagyon fontosnak tartotta, de a megteremtett hagyományok el fognak veszni a bolognai folyamatban. Pedig ezek alapján egyenlőként beszélhettünk volna a nyugatiakkal. Hosszú távon, az Unióban csak az hozhat eredményt, ha az országok egymás közt egyenlőek lesznek – tette hozzá.

S hogy a szakszervezeteknek milyen lehetőségük van arra, hogy beleszóljanak az oktatáspolitikába? Kounka szerint ezt csak egy európai szintű szociális párbeszédben tehetik meg. Ez biztosíték a beleszólásra. Ezért is nagy a jelentősége annak, hogy március 13-án az európai Bizottság határozatban jelenti be az Európai Oktatásügyi Szociális Dialógus Bizottság megalakulását. Ennek a magyar Pedagógusok Szakszervezete alapító tagja. M. I.

AUSCHWITZ, AZ ÖRÖK MEMENTÓ

Hatmillió ártatlanul meggyilkolt ember hiányzik igazolatlanul a világból

A Bundestag 1996-ban az akkori német államfő, Roman Herzog kezdeményezésére nyilvánította a holokauszt emléknapjává január 27-t, az auschwitzi haláltábor felszabadulásának napját. Ez alkalomból világszerte megemlékezést tartottak.

Magyarország

Bajnai Gordon, a Magyar Köztársaság miniszterelnöke a holokauszt emléknapjára közleményt adott ki: „Auschwitz, a holokauszt jelképévé vált haláltábor foglyai 65 éve lettek szabadok. Immár 65 éve hordozza az emberiség a történelem egyik legsúlyosabb terhét, Auschwitz örökségét. Mert a felszabadulás öröme azonnal követte a felismerés döbbenete, hogy milliókat irtottak ki Európa szívében csak azért, mert különböztek a gyilkosoktól valamiben: vallásuk, származásuk, elveik vagy kultúrájuk miatt.

Auschwitz szörnyű tapasztalata megmutatta, melyek a gyűlölet állomásai. Már tudjuk, hova vezet a megfélemlítés, a kirekesztés. Már tudjuk, hogy a szélsőséges gondolatok terjedése a radikális tettek elszaporodásához vezet, hogy a gyűlölködő szavakat előbb vagy utóbb gyilkos tettek követik.

A világban számos helyen most újból erőre kapnak a szélsőjobb oldali politikai erők. Így van ez Magyarországon is. Ijesztő, hogy egyre többen vannak, akik nem tanultak a történelemből, és a fajgyűlölet-alapú, ordas eszmék ismét gyökeret verhetnek mindennapjainkban, a közbeszédben. (...) A közöny vezetett ahhoz, hogy a világ a holokauszt idején hallgatott, és az eszmélés túl későn következett be. Egy emberöltővel később azonban éppen Auschwitz tapasztalata miatt nincs, nem lehet felmentést adni sem a szélsőségeseknek, ha újból erőre kapnak, sem magunknak, ha eltűrjük ezt.

(...) Mindannyian felelősséget viselünk azért, hogy megállítsuk a szélsőségeket, megakadályozzuk polgártársaink megfélemlítését, és a demokratikus elvekkel visszaélve hatalomba igyekvő, demokráciaellenes erőket. Ezért fontos ez a nap és minden megemlékezés. Mert meg erősítenek bennünket a szabadság és a demokrácia kompromisszumot nem ismerő híveit.”

Vatikánváros

A holokauszt emléknapján XVI. Benedek pápa „iszonyatosnak és embertelennek” nevezte a haláltáborokat, és kijelentette: gondolatban „az elvakult vallási és fajgyűlölet számtalan áldozatával” van. A náci korszak eseményeinek, mindenekelőtt a zsidó népet sújtó soá tragédiájának tiszteletet kell ébresztenie minden egyes ember méltósága és az emberi élet iránt. A II. világháború idején a náci és velük kollaborálók hatmillió zsidót öltek meg, közöttük több mint egymilliót a lengyelországi auschwitz-birkenai haláltáborban.

Oroszország

„Mindannyiunknak meg kell értenünk, milyen hatalmas árat fizetett az emberiség a sovinizmussal és az idegengyűlölettel szembeni engedékenységet, emlékeznünk kell arra, hogy hatmillió embert öltek meg csak nemzetisége miatt, csak mert zsidó volt” – áll abban az üzenetben, amelyet Dmitrij Medvegyev orosz államfő intézett az auschwitzi koncentrációs tábor felszabadításának 65. évfordulóján rendezett megemlékezések résztvevőihez. Az orosz államfő egyben megengedhetetlennek minősítette a náci és kiszolgálóik heroizálását, a fasizmus bűneinek igazolását. Az évforduló alkalmából újabb adatokat hoztak nyilvánosságra az illetékes

orosz szervek által az auschwitz-birkenai koncentrációs tábor felszabadítása után, a helyszínen végzett nyomozásról. Vlagyimir Makarov, a Szövetségi Biztonsági Szolgálat (FSZB) archívumainak tudományos munkatársa elmondta: a fennmaradt iratokból és a szemtanúk vallomásaiból egyértelműen kiviláglik, hogy 1940-től 1945 januárjáig Auschwitzban – a mindmáig elfogadott 1,1 millió számmal szemben – legalább négymillió embert, elsősorban zsidót és cigányt gyilkoltak meg, „de igen valószínű, hogy a pusztítás tényleges mértéke, a német hóhérok által itt meggyilkolt emberek tényleges száma még megrázóbb”.

Németország

Simon Peresz izraeli államfő a német parlamentben mondott beszédében azt mondta: „Olyan jövőről álmodom, amelyben nincs helye a gyűlöletnek, a háborúnak és az antiszemitizmusnak.” A 86 éves Peresz a holokauszt egyik legfőbb tanulságaként említette: a világ soha többé nem tűrheti el azokat a vérszomjas diktátorokat, akik demagóg álarc mögé rejtőznek, és közben gyilkos jelszavakat hangoztatnak. Szavai szerint a náci rezsim által elkövetett bűncselekményeknek örök figyelmeztetőül kell szolgálniuk az élet szentségével, az egyenjogúsággal, a szabadsággal és a békével szembeni kötelezettségre. Norbert Lammert, a Bundestag elnöke beszédében arra hívta fel a figyelmet, hogy a nemzetiszocializmus bűncselekményei soha nem ismétlődhetnek meg, és ezzel kapcsolatban kiemelte Németország különleges felelősségét. Hangsúlyozta, hogy Németországnak a leghatározottabban fel kell lépnie az antiszemitizmus, a rasszizmus és az idegengyűlölet minden formája ellen.

ERŐSÍTENI KELL A DEMOKRÁCIÁT!

A köztársaság napja alkalmából február 1-jén konferenciát rendeztek a Parlamentben. Felszólalt Bajnai Gordon miniszterelnök is, aki azt mondta, hogy a harmadik Magyar Köztársaság alapjai, a demokratikus intézmények erősek; változtatni kell viszont a mentalitáson, a viselkedésen. Úgy vélekedett: az ország hosszú távú jövője, állapota, a nemzet sorsa elsősorban nem azon múlik, hogy ki a miniszterelnök. „Hanem azon, hogy mi, a köztársaság hívei, az ország polgárai hogyan érvényesítjük, védjük a számunkra fontos értékeket a hétköznapiakban, hogy hogyan működtetjük az országot, milyen módon viszonyulunk egymáshoz, a hatalomhoz

és az igazán fontos ügyekhez”. Úgy vélte: Magyarország megújításának legnagyobb akadálya, hogy a részérdekek kerülnek a közérdek elé, a részérdekek egymással való küzdelme vagy éppen torz kiegyezése mindig „felzabálja a közjót”.

A konferencián Debreczeni József azt mondta, hűnek kell maradni a harmadik magyar köztársasághoz; Kuncze Gábor az egyik legfontosabb kérdésnek nevezte, sikerül-e megállítani a társadalom radikalizálódását; Vitányi Iván pedig úgy vélte, „örömtüzeket” kellett volna gyújtani a Gyurcsány-Bajnai-kormányok reformlépései miatt.

HÁLÓRA, HAVER, SAJÁT VÉDELMEDBEN!

A Budapesti Művelődési Központ programja a biztonságos internetezésért

A kamaszok életének szerves része az internet, ám annak nem csak a napfényes oldalát ismerhetik meg az információszerzés–szórakozás–kapcsolat-építés triumvirátusában. A számítógépet tönkretévő káros programok, az adathalászkodók és spammerek megkeserítik a netezéssel töltött órákat, és nagy veszélyt rejt az agresszív vagy pornográf oldalak látogatása, illetve a közösségépítő oldalakon, chaten, fórumon ólálkodó, rossz szándékú felnőttek jelenléte is. A Budapesti Művelődési Központ a korosztály igényeire szabott műhelyfoglalkozás-sorozatot dolgozott ki, melynek során a srácok elsajátíthatják az internetes önvédelmet.

Ingyenes veszélymegelőzés

A digitális bennszülöttnévezett generáció többsége lényegében teljesen védetlen az internet árnyaival szemben: minden gyanú nélkül adnak meg személyes adatokat, töltenek le ellenőrizetlen programokat, vagy kötnek virtuális ismeretséget beazonosíthatatlan személyekkel, ráadásul könnyen kerülnek függőségbe a netezéssel. Egy friss kutatás adatai szerint az általános iskolások fele már találkozott pornográf tartalommal, az erőszakos játékok vagy honlapok pedig szinte mindennapos vendégei egy kamasz monitorának.

A Budapesti Művelődési Központ a korosztály igényeire szabott műhelyfoglalkozás-sorozatot dolgozott ki, melynek során a srácok elsajátíthatják az internetes önvédelmet. A foglalkozások végén a

vállalkozó szelleműek szlovákiai kiránduláson is részt vehetnek, hogy közreműködjenek egy szlovák–magyar, gyerekek és nyugdíjasok által kidolgozott internetes értéktérkép kidolgozásában és publikálásában.

A program ingyenes!

A klubfoglalkozásokat 2010. februártól kezdődően szombatokonként vagy hétköznap délutánonként tartják. Jelentkezni a BMK Információs szolgálatánál (informacio@bmknet.hu, +361-371-2760) lehet. Információ: *Terbe Rezső*.

A program háttere

A „Hálóra, haver!” foglalkozássorozat a „Tudással a kulturális értékekért – intergenerációs, határon átnyúló csereprogramok” című, Európai Regionális Fejlesztési Alap által finanszírozott projekt első nyilvános programja. A Magyarország–Szlovákia Határon Átnyúló Együttműködési Program keretében szervezett projekt két célcsoportját az idősek és a 10–16 évesek (a nagyszülők és az unokák korcsoportja) jelentik. Az idősebbeket felzárkóztatják a digitális szakadék innenső oldalára, a fiatalokat pedig a világháló aknamentesítésébe vezetik be a projekt szervezői határainkon innen és túl. Műhelyfoglalkozások indulnak Komáromban és Komáromban, valamint Budapesten és Párkányban – a két-két városban folyó workshopok végén csoportok indulnak határon túli város-párjuk és környékük értékeit felkutatni.

Miután a cserekiránduláson felderítet

ték a genius loci különböző változatait, digitalizálják és interneten publikálják a meglelt kulturális kincseket. Az eredmény egy szubjektív értéktérkép a programban részt vevő városokról. A foglalkozások indítását fejlesztőmunka előzte meg: ez idő alatt dolgozták ki a 25 órás, 8–12, illetve 10–16 éveseknek szóló internetbiztonsági műhely foglalkozásainak mikéntjét és tematikáját, valamint a foglalkozások vezetőinek felkészítése is erre az időszakra esett. Ezzel párhuzamosan fejlesztették a nagyszülők generációját megcélzó internethasználati workshopot is.

A projektben részt vevő együttműködő intézmények

- Budapesti Művelődési Központ, Budapest (HU) – koordinátor, projektgazda
- Felnőttképzési és Szakképzési Intézet, Komarno (SK)
- Régiófejlesztési Ügynökség Déli Régió, Párkány (SK)
- Csokonai Művelődési Központ, Komárom (HU)
- Komárom–Bábolna Többcélú Kistérségi Társulás (HU)

A program az Európai Unió támogatásával, az Európai Regionális Fejlesztési Alap Társfinanszírozásával a Magyarország–Szlovákia Határon Átnyúló Együttműködési program 2007–2013 keretében valósul meg. A közlemény tartalma nem tekinthető az Európai Unió hivatalos állásfoglalásának.

Pedagógus-továbbképzés az unióról

Európai uniós ismereteket tanító középiskolai pedagógusoknak szervez ingyenes továbbképzéseket februárban és márciusban a fővárosban és négy vidéki régióban a Tempus Közalapítvány. Az európai uniós témák feldolgozása és a kulcskompetenciák fejlesztése a közoktatásban elnevezésű pedagógus-továbbképzési programot a Külügyminisztérium, az Európa Bizottság Képviselő és az Oktatási és Kulturális Minisztérium hirdeti meg.

A képzés az általános és szaktanári munkában felhasználható, az aktuális európai uniós tudásanyag és a tagállamok oktatás-módszertani jó gyakorlatainak átadását szolgálja. A nemzetközileg elismert szakértők által tartott tréningek részletes elméleti és gyakorlati ismereteket nyújtanak a résztvevőknek

arról, hogyan lehet a középfokú oktatásba – akár tantárgyakat átívelő módon – bevonni a különböző uniós tartalmakat úgy, hogy az érdekes és figyelemfelkeltő legyen a diákok számára, és fejlessze az EU által elfogadott kulcskompetenciákat is.

Február 15-én Székesfehérvárra, február 25-én Pécsre, március 8-án Kecskemétre és március 18-án Egerbe várják félnapos továbbképzésre az európai uniós ismereteket tanító, első-sorban középiskolai tanárokat. Budapesten március 5–6-án egy intenzív, kétnapos, március 11-én pedig egy félnapos tréningre kerül majd sor. A pedagógusok a tréning elvégzéséről oklevelet kapnak, valamint beszámíthatják a kötelező pedagógus-továbbképzésükbe is.

A közösségi oldalakból is érettségiznének

Az iskolai tanterv részévé, és ezáltal érettségi tantárggyá akarják tenni a Facebookot, a Twittert és más internetes közösségi oldalakat Nagy-Britanniában. A tantárgy neve angol tanulmányok, digitális kommunikáció lenne, és e honlapok működésének ismeretét követelné meg a diákoktól. A tantárgyat önmagában is fel lehet venni, vagy része lehet a hagyományos angol nyelv és irodalom tantárgynak és alapfokú érettségi vizsgának. A vizsgarendszert szabályozó hatóság jelenleg vizsgálja a tantárgy tartalmi követelményeit, és várhatóan már a jövő tanévben bevezetik az iskolákban. A terv ellenzői azonban elítélik az elképzelést, mondván, egy ilyen tantárgy elvonja a diákok figyelmét az alapvető tudnivalók elsajátításától.

HITTÜNK ABBAN, AMIT CSINÁLTUNK

Manherz Károly felsőoktatási szakállamtitkár Hutterer Miklósról mesél

Mindannyiunknak volt olyan tanítója, tanára, akinek arca talán már rég a múlt homályába veszett, de néhány szava, tette egy életre szóló iránytűt adott a kezünkbe tudásvágyból, emberségből. Olyan ajándék volt ez, ami sokkal drágább annál, hogy értékét pénzben mérhetnénk, és amiért csak a köszönet lehet elég nagy fizetség. Ezért döntöttünk úgy, hogy minden számunkban helyet adunk a visszaemlékezésnek. Most Manherz Károly felsőoktatási szakállamtitkár mesél Hutterer Miklósról, arról a pedagógusról, akitől ő azt a bizonyos iránytűt megkapta.

Már a középiskolában nagyon sok jó tanárom volt, talán ezért szerettem én is tanítani. Állítólag egész jól csináltam – kezdte a visszaemlékezést Manherz Károly felsőoktatási szakállamtitkár. – Sőt, azt kell mondom, már az általános iskolai némettanárom, Szarka Sámuel is próbált valamit elindítani, folyton piszkált, hogy nekem német szakra kell majd mennem. Aztán mégis a Markó utcai textilipari technikumban folytattam a tanulást, ami a hatvanas évek elején kiváló középiskola volt – remélem, ma is az –, ahol a szaktárgyakon kívül álta-

lános tárgyakat is szépen tanítottak. Például nyelveket, orosz, németet is, de főleg a magyart. A bölcsészkarra is emiatt kerültem – hisz mehettem volna textiltechnikusnak vagy textilmérnöknek, ahogy a szüleim szeretnék volna –, de olyan szuperintelligens magyartanár-nőm volt, hogy amikor negyedikben fölmerült a kérdés, hogyan tovább, én a magyart választottam. A tanárnőt Beck Lászlónénak hívták. Szegény már nem él. Nagyszerű nyelvtanárom is volt, Gulyás Lászlóné, remélem, ő még él. Németet, orosz és angolt tanított, és ő is állandóan piszkált: „Fiam, neked a bölcsészkarra kell menned.” Ez a két személy nagyon fontos volt számomra. De jó volt a matematikatanárom is, és kiválóak a technikai tárgyakat tanítók. Ez a későbbiekben nagyon sokat számított.

Mégis, hogy a pályám merre indult, az már azon múlt, hogy az egyetemen milyen tanáraink voltak. Én magyarnémet szakos lettem az ELTE-n, de mindig is németesnek számítottam, annak ellenére, hogy a magyar irodalom által kerültem be a bölcsészkarra. A két szakot ugyanis nem lehet egyformán jól csinálni, az ember vagy az egyik, vagy a másik szak mellett köteleződik el, és én a németet választottam. Annak ellenére,

hogy a magyart olyan kiválóságok tanították, mint például Bóka László, Trencsényi-Waldapfel Imre, Török Endre, Mezei Márta, hogy csak néhányukat említsem.

Mégis, azt a bizonyos lökést, az iránytűt, amely egész további életemet alapvetően befolyásolta, az egyetemi professzoromtól, későbbi főnökömtől, Hutterer Miklóstól kaptam. Sajnos már ő sem él. Nagyon jól tanító, a diákjai-nak nagyon sokat átadó, őket kiválóan motiváló, ugyanakkor gyakorlatias, egyáltalán nem elefántcsonttoronyba zárkózó tanáregyéniség volt. Neki köszönhetem, hogy germanista lettem. Amikor a 80-as évek elején Ausztriába ment, az ő kutatási területét vettem át az egyetemen. Hutterer Miklós óriási tudású, a politikától független, nagyon alapos, jó felkészültségű értelmiségi volt, aki nyolc-kilenc nyelvet beszélt, a skandináv nyelveket is. Akkor alakult a skandináv tanszék, és ott kezdtünk skandináv nyelveket tanítani. Akkoriban az ember nem számolt, nem azt nézte, hogy lehet-e azzal keresni, amit csinál, vagy sem. Hittünk a munkánkban, és halál komolyan végeztük azt.

Millei Ilona

„Vannak dúsgazdag népek, akik azt se tudják, mi fán terem az éhség!”

A VILÁG ÉHEZŐI

Marcello D'Orta több mint tíz évig tanítóként dolgozott Nápolyban, s ezalatt színes, bámulatos nyelvtani hibákkal és önkéntelen humorral teli, 10-12 éves gyerekek dolgozatait gyűjtötte egybe. Az ősi bölcsességet és szemtelen derűt tartalmazó írásokat könyvsorozatban adta ki. Az alábbi az „Én remélnék megúszom” címűből való. A hibákat és a botorságokat is zseniálisan ültette át magyar nyelvre Magyarósi Gizella. A fordítást betűhíven közöljük.

A világnak rengeteg az éhezője. Vannak éhenhalt népek. Ott vannak a legyek. A krokodilok. A pókok. Az éhség. Afrika.

De India se veszi tréfára.

Kínában ha nem lesz gyereked, fizetnek.

Az éhség úgy hemzseg a világon, mint a nyű, mint a giliszta. Vannak dúsgazdag népek, akik azt se tudják, mi fán terem az éhség!

A világ undorító! A föld undorító. Az emberi lény undorító. A világ úgy viselkedik, mint a dúsgazdag ember, és mintha Lázár volna Afrika és egy kicsit Peru. Peru régen nagyon gazdag volt, most meg olyan éhes, hogy majd kiesik a gyomra.

A világ undorító, én meg merem mondani, mert én vagyok az osztályelső, és bizonyos dolgokat megmondhatok.

Dolgozatomat ezekkel a szavakkal zárom: AZ EMBER NEM A MAJOMTÓL, HANEM A VÁMPÍRTÓL SZÁRMÁZIK!

RETUSÁCIÓ

Részlet Furmann Imre a Magyar Kultúra Napjára írt, a Népszavában megjelent cikkéből

A kultúra összetett és bonyolult. Nem lehet csupán versre, színházra, regényre, zenére szorítani. A Magyar értelmező kéziszótár szerint kultúra: az emberiség által létrehozott anyagi és szellemi értékek összessége. A művelődésnek valamely területe, valamely korban, valamely népnél való megnyilvánulása. A civilizációval szembeállítva: szellemi javak, műveltség. Ismerünk még olyat, hogy kultúrállam, amely az anyagi és szellemi kultúra magas szintjén levő állam. Talán nem véletlen, hogy ezután a kulturálatlan kifejezés következik, amely műveletlent, faragatlant jelent. Magyarországon mindig volt kultúrpolitika (TTT, cenzúra stb.), de soha nem beszéltünk a politika kultúrájáról. Tehát az államnak mindig volt kultúrpolitikája, de a politikának nem volt kultúrája.

Kölcsey Ferenc 1823-ban megírta a magyarok dicsénetét, vagyis a Himnuszt. Csapzottan és kimerülten állt fel az asztaltól, de tudta, hogy olyat alkotott, amely, amíg magyar lesz a földön, mindig segít a túlélésben. Hozzá akartak nyúlni ehhez is, de az országos lelki ellenállás, továbbá néhány nagynevű ember felhorgadása után visszakoztak a politikusok. *Kodály* például úgy nyilatkozott, hogy száradjon le a keze annak, aki a Himnuszt megváltoztatja. 1844-ben *Erkel Ferenc* megzenésítette. Ezt énekeltük 166 éve.

Az ember élete, különösen a mai világban, felgyorsult. Ezzel egyenes arányban viszont egyre műveletlenebbek lettünk, ami igaz a politikusainkra, és igaz sajnos az országra. Még azt csak-csak tudjuk, hogy ki volt az első női úrhajós, ki találta fel a hidrogénbombát vagy a golyóstollat. Azt is tudjuk, kik most az ügyeletes celebek, és ismerjük *Obama* gyermekeinek a biztonságiak által használt virágneveit (pl. rózsabimbó átmászott a kerítésen). Tudjuk azt is, hogy volt *Janus Pannoniusunk*, *Nagy Lászlónk*, *József Attilánk*, *Ady*nk, még ha naponta nem is olvassuk a műveiket. Mindig jön egy időszak, amikor újra elővesszük őket. A közelmúlt nem oly neves feltalálói haláluk óta nem igazán emlegetjük. És ami még rosszabb: munkáikat, gondolataikat nem építjük be életünkbe. A teljesség igénye nélkül hadd említsek meg néhány nevet, akik, ha nem teszünk értük, a feledés ingoványába merülnek el.

Itt van mindjárt *Solt Ottilia*, akinek halálhírét 1997. február 2-án a rádióból tudtam meg. Egyike volt azoknak, akik tényleg komolyan vették a szegénység elleni harcot, az esélyegyenlőség megteremtését. Az MDF-ben igen utálták, én pedig szerettem. Azt hiszem, ő is engem. 53 évet élt. Semmi kor. Mégis mennyi minden zsúfolódhat bele annak, aki valóban él. Még a *Magyar Bálint* vezette minisztériumban díjat is alapítottak emlékére, melyet elsőik között kaptam meg egy 1956-ot az amerikai kongresszus napirendjére vetető képviselővel és a csecsenek fogságában lévő, később kezén megcsonkítva kiszabadult szeretetszolgálati képviselővel. Az ünnepség alatt *Solt Ottilia* édesanyja mellett ültem, szegény végigkönnyezte az egész megemlékezést. Gratulált nekem, megpuszított. (...)

1997 óta is foglalkoznak a szegénységgel, dolgoznak a szegénység felszámolásán, sokszor olyan emberek, akik szegény embert csak a televízióban láttak. Jelentéseikben nem emlékszem, hogy *Solt Ottiliára*, az ő terepen szerzett tapasztalataira, megállapításaira hivatkoztak volna, vagy felhasználtnák azokat. Azt hiszem, ugyanez a sorsa *Csalog Zsoltnak* is, aki a cigány emberekkel készített egyedülálló mélyinterjúkat. (...)

Zavart év volt ez az 1997-es. Szeptember 23-án meghalt *Gádor Iván*. 51 éves volt. Azt írták róla, hogy nagyon beteg volt. Az akkori Magyar Hírlap hetedik oldalának arcot adott. Nagyon jó újságíró volt. Gyémántkemény. (...) *Solt Ottiliának* és *Csalog Zsoltnak* könyvei jelentek meg. *Gádor Ivánnak* is megvannak az írásai. De majd 13 év alatt egy ember nem akadt, aki kötetbe rendezte volna azokat. (...)

1990 őszén egy vörössesszőke hajú fiatalember kért tőlem meghallgatást (akkor én az MDF általános alelnöke voltam, én voltam a felelős az MDF belső kiadványának megjelenéséért is). A fiatalember egy hosszabb cikket hozott, egy felhívást, amelyben arra tett javaslatot, hogy a Himnusz megjelenésének napja legyen minden évben a Magyar Kultúra Napja. Örömmel vettem a kezdeményezést, de szorongva. Tagságunk megfogyatkozott, elfáradt. Márpedig egy ilyen országos nagyakció csak velük együtt lehet megvalósítani. Mindegy, mondtam, vágjunk bele. Jó ügynek soha nem tudtam ellenállni. A felhívás megjelent. Én pedig a megyei szervezők bevonásával, nagy kinkeservvel a következő év január 22-re megszerveztem az ünnepségeket. A központi ünnepséget szándékosan nem Budapestre szerveztem, hanem szobrászművész barátaim segítségével a Káli-medence egyik falujába. A szobrászok nagyon lelkesen készültek, nagyon sokan jöttek el. Én *Kupa Mihály* akkori pénzügyminiszterrel mentem. Az ünnepi istentiszteletre a falu jéghideg templomában került sor. A pap majdnem másfél órát beszélt. Ez a jó beszédű fiatalember el akarta mondani mindazt, ami a szívét nyomta. A templom zsúfolásig megtelt, nagyon sokan álltak hátul és oldalt is. Mikor végre kijöttünk, ránéztem Kupára, tiszta vörös volt az orra, és akkor vettem észre, hogy ő ballonkabátban volt. A helyi italboltban melegedtünk fel, ahol a falufórumot tartottuk. Itt szintén hatalmas tömeg volt. Beszéd, majd kérdések és feleletek, olyan adok-kapok módon, de végül jó hangulatban váltunk el.

Este 10 körül értünk Budapestre, én még bementem a Bem térre, és lebonyolítottam vagy húsz telefont. Megérdeklődtem, hogy mi történt a különböző helyszíneken. Nem voltam feltétlenül elégedett. Csikorogva-nyikorogva zajlott le mindenütt. Néptánc, népzene, néptánc, népzene. Még naivan és elkeseredve arra is gondoltam, hogy ennyire lerongyolódtunk, hogy már sajnos a saját kultúránk megünneplésére sem vagyunk képesek. De nálam az ilyen ügyekben az elkeseredettség maximum 24 óráig szokott tartani.

Ma már mindenütt profi plakátok hirdetik, hogy hol, mikor, milyen kulturális események lesznek, és már egy hétig tart a Magyar Kultúra Napjának eseménysorozata. Az ország megértette, hogy milyen hatalmas és szép lehetőség ez. Kár, hogy *iffi Fasang Árpád* nevét a Magyar Kultúra Napjának elindítójaként soha nem említik meg. Pedig, ha akkor *iffi Fasang Árpád* zongoraművész, az MDF Etikai Bizottságának tagja nem találja fel vagy meg ezt a lehetőséget, akkor sokkal, de sokkal szegényebbek lennénk. Merthogy ő volt az a vörössesszőke fiatalember, aki ezt az egészet felhívásával elindította.

Aki a másik ember kultúráját nem becsüli, nem tiszteli, sőt nem is ismeri, bár együtt él, egy országban vele, azt az embert én műveletlen embernek tartom. Aki a saját kultúráját nem becsüli, nem sajátítja el, nem építkezik belőle, az pedig nemcsak műveletlen, de rongy ember is.

MIT VÁR A MUNKAVÁLLALÓ A PEDAGÓGUSOK SZAKSZERVEZETÉTŐL?

Kérem, szánjon időt a mellékelt kérdőív átgondolt kitöltésére, hiszen mindannyiunk számára fontos, hogy hatékony és eredményes legyen az érdekvédelmi munkánk.

A kitöltött kérdőíveket a PSZ Országos Iroda/Szabó Zsuzsa alelnök részére (1068 Budapest, Városligeti fasor 10.) címre szíveskedjenek visszaküldeni. **Határidő: 2010. március 1.**

Kedves Kolléganő, kedves Kolléga!

Kérem, név és az intézmény megnevezése nélkül válaszoljon az alábbi kérdésekre a megfelelő válasz bekarikázásával!

Az 5-ös skála értelmezése:

- 5:** kiemelkedően fontosnak tartom
- 4:** fontosnak tartom
- 3:** jó, ha foglalkozunk vele
- 2:** nem tartom lényegesnek
- 1:** nem tartom szakszervezeti feladatnak

(Az alpontoknál megengedett az azonos értékelés.)

Kérdőív

Kérdés	Válasz
1. Az Ön életkora	38 év alatt 38 év fölött
2. A szakszervezet érdekvédelmi társadalmi szervezet. Ön mint munkavállaló mit vár egy ilyen szervezettől.	
a) munkavállalói érdekvédelmet	5 4 3 2 1
b) szakmai érdekvédelmet	5 4 3 2 1
c) munkavállalói és szakmai érdekvédelmet	5 4 3 2 1
d) országos szintű érdekegyeztetést	5 4 3 2 1
e) települési szintű érdekegyeztetést	5 4 3 2 1
f) munkahelyi érdekegyeztetést	5 4 3 2 1
g) jogsegély-szolgáltatást	5 4 3 2 1
h) szakszervezeti tisztségviselők képzését	5 4 3 2 1
i) szakszervezeten belüli információáramlást	5 4 3 2 1
j) üdültetést	5 4 3 2 1
k) egyébeket (az alábbi sorokban kérem, nevezze meg)	5 4 3 2 1
o	
o	
o	
o	
3. Van-e az Ön munkahelyén a Pedagógusok Szakszervezetének (PSZ) alapszervezete?	igen nem
4. Ha van, mikor alakult?	év:
5. Ha van, a PSZ-tagok száma az intézményben:	fő:
6. Az intézmény összdolgozói létszáma:	fő:
7. Tagja-e Ön a PSZ-nek?	igen nem
8. Ha igen, a belépés időpontja:	év:
9. Ha nem tagja a PSZ-nek, miért nem? (az alábbi sorokban kérem, nevezze meg az okot)	
o	
o	
o	
o	
10. Az Ön intézményében a PSZ alapszervezete nyújt-e juttatást a tagjai számára?	igen nem
11. (pl. színházbérlet, segély stb.)	
12. Bővítené-e ezt a juttatási kört? (ha igen, nevezze meg)	
o	
o	
o	

Az 5-ös skála értelmezése:

5: nagyon elégedett vagyok

4: elégedett vagyok

3: elfogadható

2: gyenge

1: nem tartom szakszervezeti feladatnak

(Az alpontoknál megengedett az azonos értékelés.)

Kérdés		Válasz
13.	Mennyire elégedett Ön országos szinten (összességében, mindent egybevéve) a Pedagógusok Szakszervezete munkájával?	5 4 3 2 1
14.	Mennyire elégedett Ön a PSZ alábbi tevékenységeivel?	5 4 3 2 1
	a) munkavállalói érdekvédelem	5 4 3 2 1
	b) szakmai érdekvédelem	5 4 3 2 1
	c) országos szintű érdekegyeztetés	5 4 3 2 1
	d) települési szintű érdekegyeztetés	5 4 3 2 1
	e) munkahelyi érdekegyeztetés	5 4 3 2 1
	f) jogsegély-szolgáltatás	5 4 3 2 1
	g) szakszervezeti tisztségviselők képzése	5 4 3 2 1
	h) szakszervezeten belüli információáramlás	5 4 3 2 1
	i) üdültetés	5 4 3 2 1
15.	Ha elégedetlen, miben látja a hiba okát?	
	☐	
	☐	
	☐	
16.	Használja-e a PSZ honlapját?	igen nem
17.	Ha igen, mennyire elégedett a szolgáltatással?	5 4 3 2 1
18.	Javaslatok a jobbítás érdekében:	
	☐	
	☐	
	☐	
19.	Olvassa-e Ön a Pedagógusok Lapját?	igen nem
20.	Ha igen, mennyire elégedett vele?	5 4 3 2 1
21.	Javaslatok a jobbítás érdekében:	
	☐	
	☐	
22.	Milyennek ítéli a PSZ médiában való megjelenését?	5 4 3 2 1
23.	Részt vett-e a PSZ demonstrációin?	igen nem
24.	Ha igen, mennyire elégedett a szervezéssel?	5 4 3 2 1
25.	Egyéb javaslatok:	
	☐	
	☐	

Köszönöm az együttműködését.

Budapest, 2010. január 25.

Szabó Zsuzsa alelnök